

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVIII Rugsėjis – September 29, 1983 Nr. 37

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRASTIS

Praeities uždangą atskleidžiant (1)

Klaipėdos nacių byla

Politinė išmintis ar nesusipratimas?

Vytautas Meškauskas

Tur būt vienas iš nedaugelio nepriklausomos Lietuvos žingsnių, kuris dar randa Maszkvos pritarimo, buvo Klaipėdos nacių byla. Tuo tarpu santykiai su Lenkija, ar tiksliau jų nebuvimas, nesusilaukė sovietinių istorikų pagyrimo. (Žiūr. R. Zepikaitės DIPLOMATIJA IMPERIALIZMO TARNYBOJE - Lietuvos ir Lenkijos santykiai 1919-1939 m.).

Apie Klaipėdos bylą neseniai Svyturio 9, 10 ir 11 numeruose prisiminė Matas Krygeris, vienas iš jos tardytojų, o trumpą įvadą parašė istorijos mokslų kandidatas Vytautas Kancevičius, kuris, žinoma, gale prikiša: "Tuometinė buržuazinė Lietuvos vyriausybė kapituliavo prieš Hitlerį. Buvo pradėta skelbti amnestijas nuteistiems Klaipėdos krašto hitlerininkams", ką teigia ir Mažoji Lietuviška Tarybinė Enciklopedija (Ilt., 152 psl.).

ETNINIŲ GRUPIŲ ATSTOVAI BALTUOSIUOSE RŪMUOSE

ALT vicepirm. Teodoras Blinstrubas, atstovaudamas Amerikos Lietuvių Tarybai, š. m. rugsėjo 19 d. dalyvavo Baltųjų Rūmų sukviestų etninių grupių atstovų konferencijoje Washingtone. Jai vadovavo Baltųjų Rūmų pareigūnas Linas Kojelis (Associate Director, Office of Public Liaison) ir pranešimus padrė du saugumo tarybos pareigūnai — pulk. Robert Lilac ir John Lenczowski.

Etninių grupių atstovai buvo supažindinti su aplinkybėmis, kaip Sovietai numušė Pietų Korėjos lėktuvą ir nužudė 269 nekaltus žmones.

Išryškėjo dėl tų žudynių aiškinimo Sovietų Sąjungos nuolatinis melas ir jos išėjimas savo veiksmais prieš beveik visą pasaulį (o ne vien tik prieš JAV).

Skatinta daryti žygius, kad būtų sustiprintas informacijos tiekimas pavergtiems žmonėms už geležinės uždangos ir kad Kongresas skirtų tokiai informacijai (Amerikos Balsui, Laisvos Europos radijui ir kt.) daugiau lėšų.

Konferencijoje buvo apie 30 dalyvių.

Turint galvoje tolimesnę įvykių raidą, tos amnestijos buvo politiškai būtinos, o jei taip -- ar reikėjo iš viso tą bylą kelti, jei po kelių metų visi nuteistieji buvo paleisti? Žinoma, galima teisintis, kad toji byla gal paskatino sovietus Klaipėdą dar kartą gražinti Lietuvai. Lygiai kaip triukšmas ir nuolatiniai ginčai Tautų Sąjungoje dėl nenorėjimo turėti bet kokius santykius su Lenkija paskatino Sovietų Sąjungą gražinti ir Vilnių, tuo vaizduojant teisybės atstatymą ir pateisinant Lenkijos užpuolimą, susitarus su ... Hitleriu.

Apie tą Klaipėdos nacių bylą turiu ir asmeniškų atsiminimų. Dirbau tada pas advokatą Dominiką Nargelavičių, kuris - kaip ir kitas žinomas Kauno advokatas Zigmas Toliušis - gynė joje po keletą kaltinamųjų "iš paskyrimo". Visus kitus gynė Vokietijos pasamdyti advokatai su baudž. teisės prof. V. Stankevičium priešakyje. Su aukščiau minėtų kaltinamųjų gynyba Vokietija nenorėjo turėti nieko bendro, nes jie daugiau ar mažiau kooperavo su prokuratūra. Jau tas momentas leidžia įtarti, kad neturėta reikalo su koku tikrai vieningu hitlerininkų frontu. Tą įtarimą dar daugiau sustiprinti galėtų faktas, kad iš tikro Klaipėdos krašte buvo dvi konkuruojančios hitlerininkų organizacijos, Berlynas dar nebuvo jų pajėgus sujungti į vieną. Likimo ironija lėmė tai padaryti Lietuvos Kariuomenės Teismui, visus kaltinamuosius susodinant į vieną suolą ir apgyven-

dinant (bylos metu) viename bendrabutyje.

Prieš išleidžiant į tos bylos smulkmenas, prisiminkime keletą pagrindinių faktų. Per visą N. Lietuvos laikotarpį tautiniai susipratę lietuviai, t.y. linke į glaudesnę kooperaciją su D. Lietuva, į Klaipėdos Krašto seimelį nebuvo pravedę daugiau kaip 5 atstovus. (I Seimelį buvo renkamas vienas atstovas nuo penkių tūkstančių rinkėjų, viso 30, kas reiškia, kad už "lietuviškas" partijas balsavo ne daugiau kaip 20% visų rinkėjų.) Tas santykis nesikaitė nepaisant pačios Klaipėdos lietuvių ir palyginti smarkaus augimo, kuris iš 35,000 gyventojų išaugo į 50,000 gyv. miestą.

Taip atsitiko dėl to, kad 500 metų ar daugiau abiem tautos dalims gyvenant skirtingose civilizacijose, tarp jų galvojimo atsirado nemažas skirtumas: Klaipėdos krašto pragyvenimo lygis buvo aukštesnis ir pagaliau Vokietijos vyriausybė, Klaipėdos Kraštui išjungus į Lietuvą, skatino savo valdininkus, jų tarpe ir mokytojus, pasilikti, mokėdama jiems skirtumą tarp Vokietijos ir Lietuvos algų.

Prie to prisidėjo ir aukštesni politiniai apskaičiavimai. Turėdama tiek daug sunkumų su lenkais, Lietuvos vyriausybė nesirijo smarkesniai Klaipėdos Krašto atlietuvinimui, tam ir jėgų nebuvo. Neužmirškime, kad Klaipėda Lietuvai buvo atiduota su "kraičiu"-statutu, kuris garantavo labai plačią savivaldą. Statuto nu-

(Nukelta į 2 psl.)

Baltų-korėjiečių demonstracijų metu... Lietuviai studentai Aras Grakauskas ir Arnoldas Kungys.

Baltų ir korėjiečių demonstracija prieš sovietus Kalifornijoje

Baltų Laisvės Lyga Kalifornijoje, sovietų naikintuvui Japonų jūroje numušus Korėjos lėktuvą su 269 keleiviais, jau rugsėjo 1 pradėjo posėdžiauti su korėjiečių organizacijų atstovais, kartu planuojant bendrą akciją. Buvo nutarta keliose vietose suruošti demonstracijas ir prisidėti prie rusiškos vėdos boikoto organizavimo. Tuo pačiu metu nepriklausomai nuo baltų-korėjiečių koalicijos pasipriešinti rusų agresijai, iniciatyvos ėmėsi jaunas profesionalas Robertas Žirgulis. Žinodamas, kad Long Beach (25 mylios nuo Los Angeles) prekybiniame uoste dažnai lankosi rusų laivai, ir jei toks laivas būtų,

jis planavo, tai būtų geras taškas organizuoti protesto ir pasipiktinimo demonstracijas. Nuvykęs į Long Beach jis nustatė, kad iš tikro rusų laivas "Novokuibyševsk" stovi toliau vandenynė, nuleidęs inkarą, ir laukia eilės įplaukti į uostą. Taip pat nustatė, kad laivas veža vėdą ir kieto medžio medieną. Tada ir Žirgulis prisijungė prie baltų-korėjiečių koalicijos.

Didelio dėmesio susilaukė demonstracijos rugsėjo 6 Long Beach uoste. Atvyko visų televizijų kanalų, daugelio radijo stočių, visų didžiųjų laikraščių ir tarptautinių žinių agentūrų korespondentai. Dalyvavo per 400 domonstrantų. Baltai sudarė nedidelį nuošimtį visų dalyvių, tačiau lietuvių jaunimas atliko vadovaujančią rolę. Ypatingai aktyviai reikėsi Robertas ir Aldona Žirguliai ir studentai — Arnoldas Kungys, Aras Grakauskas ir Arūnas Sabonis. Su Baltų Laisvės lygos vadais, Valdžiu Pavlovskiu ir Antanu Mažeika, visą laiką pasikalbėjimus darė laikraščių, televizijos ir radijo korespondentai. Demonstracijos vyko prie Williams, Diamond & Co. importo-eksporto bendrovės, kuri yra rusų laivo agentė. Bedemonstruojant, buvo gautas pranešimas, kad rusų laivas plaukia prie doko. Visa minia su plakaty mišku pasuko ten. Prasiveržimą prie laivo sulaukė

(Nukelta į 4 psl.)

"Prieškarinės" pastangos...

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Amerikos — Sovietų Sąjungos santykiai nepagerės iki 1984 m. rinkimų. - Kas vyksta Libane? - Kaip toliau ten laikysis JAV praktiškai jau įsivėlusios į karo veiksmus?

N.Y. Times dipl. korespondentas B. Gwertzman rašo patyres iš aukštų Valstybės Departamento pareigūnų, kad jie nesitiki santykių su sovietais pagerėjimo iki prezidentinių rinkimų. Valstybės Sekretorius Shultz yra nusivyles savo pasimatymu su Gromyko Madride šio mėnesio pradžioje ir tą susitikimą laiko visai bergždžiu. Už tat jis nenorės susitikti su Gromyko, net jei tas ir būtų atvykęs į Jungtinių Tautų visuotiną susirinkimą, numatytą rugsėjo 28 d. New Yorke. Nieko nesitikėjo ir Gromyko pranešęs, kad jis neatvyksias į tą susirinkimą, nors iki šiol nėra praleidęs tokios progos.

Kaip žinia, New Yorko ir New Jersey gubernatoriai uždraudė sovietų lėktuvams nusileisti jų valstijose, kas pataravo Gromyko pretekstui neatvykti. Pagal 1947 metų susitarimą su Jungtinėm Tautom, JAV išpareigojo netrukdyti asmeniniam ir kitokiam

susisiekimui su JT būstine New Yorke. Washingtono administracija galėjo dėl gubernatorių nutarimo kreiptis į teisimą, prašydama panaikinti tuos nutarimus kaip neteisėtus, išėinančius iš gubernatorių kompetencijos ribų, tačiau vietoje to ji pasiūlė sovietams pasinaudoti vienu iš tos apylinkės karinių aerodromų. Sovietų delegacija atsakė tuo pasiūlymu ir atvyko per ... Belgiją, tačiau be Gromyko.

...

Isikarščiavimas dėl Korėjos lėktuvo numušimo kuriam laikui nukreipė dėmesį nuo labai rimtu įvykių Libane. Kaip buvo galima laukti, Izraelio dalinių pasitraukimas į Pietus nuo Awali upės sudarė tuštumą Chouf kalnuose, kurie dominuoja Beiruto miestą. Į tą tuštumą patraukė amerikiečių apmokyta ir apginkluota nauja Libano kariuomenė. Joje panorėjo įsistiprinti ir druzai, palaikomi Sirijos, palestiniečių, Irano ir Libijos dalinių kurie drauge suėmus yra žymiai stipresni už Libano armiją, nepaisant fakto, kad Libanas turi net ir aviaciją - viso 5 naikintuvus-bombonešius, kurių šias eilutes rašant buvo belikę tik trys.

Kadangi per susišaudymą buvo pataikyta ir į JAV marinių pozicijas, kur žuvo 4 marinai ir apie 30 buvo sužeista, marinams buvo leista apšaudyti tas pozicijas, iš kur atėjo šūviai. Marinas taip pat parėmė laivynas. Idomu, kad į Libano pakraščius savo lėktuvnešius yra pasiuntusios ne tik JAV (19), bet ir Prancūzija (1) su D. Britanija (3). Kartu paėmus tos laivyno jėgos su visais pagalbiniais laivais yra daug galingesnės už netoli plaukiojančią sovietų Viduržemio Jūros eskadrą. Bet jų išpūdį sumažina patyrimas, kad sąjungininkams sunku susikalbėti ir jų tarpe sunku susilaukti talkos, jei, pvz., JAV norėtų smarkiau įsivelti į kovas.

Taip ir atsitiko. Negalint Libano armijai atsilaukti Beirutą dominuojančioje aukštumoje, JAV laivai į druzų pozicijas pirmadienį paleido 368 artilerijos šūvius. Deja, netaikliai, nes Libano armija negalėjo tiksliai nurodyti

druzų ir jų sąjungininkų artilerijos pozicijų, iš kur buvo šaudoma į Beirutą ir jų aerodromą. Ten, kaip žinia, stovi ir JAV marinių batalijonas. Į Libano krantus skuba ir didysis kovos laivas New Jersey, kurio artilerija gali pasiekti taikinius net už 30 mylių.

Tokia situacija privedė prie konflikto tarp prezidento ir kongreso. Pagal 1973 m. priimtą, nepaisant Nixono veto, War Power Act, į bet kuri svertimą kraštą prezidento pasiūti JAV daliniai, prasidėjus ten karo veiksmams (hostilities), turi būti atšaukti tarp 60 ir 90 dienų, nebent kongresas jų buvimui ten pritartų. Ne tik Nixonas, bet ir sekantieji prezidentai - Fordas, Carteris ir Reaganas - skaitė ir laiko, kad tai pažeidžia JAV konstituciją kuri aiškiai sako, kad prezidentas yra vyriausias kariuomenės vadas. Jei dabar kongresas pareikalautų kariuomenę iš Libano atšaukti, tai būtų didelis smūgis Libanui. Kai kurie kongreso nariai samprotavo, kad yra bloga kariuomenę palikti Libane, bet būtų dar blogiau ją dabar atšaukti. Už tat paskutinėmis dienomis buvo susitarta dėl kompromiso. Kongresas priims rezoliuciją, kuria JAV kariuomenei leidžiama Libane pasilikti 18 mėnesių, t.y. pusantrų metų. Per tą laiką tikimasi rasti kokią pagrindą susitarimui.

...

Prezidentui buvo lengiau gauti kongreso sutikimą palikti kariuomenę Libane, negu Centro Amerikoje, ko jis faktinai ir neprašė: Salvadore yra tik patarėjai, kurie kautynėse nedalyvauja ir todėl neįeina į War Power Act apimtį. Bet kadangi įvykiai Beirute liečia ir Izraelį, idomi jo reakcija.

Kaip atsimename, prieš pasitraukdamas iš Beiruto apylinkių į Pietus nuo Avali upės, Izraelis flirtavo ir su krikščionimis-falangistais ir su druzais. Tų apie 50,000 gyvena Izraelyje, yra ten isipilietinė ir net tarnauja kariuomenėje bei policijoje. Per juos Izraelis sutarė su Libano druzais, vadovaujamais W. Jumblatto ir davė jam ginklų su sąlyga, kad jis į savo teritoriją neįsileis Sirijos ir palestiniečių. Atro-

...

Sovietai atžymi savo pergalę...
Le Nouvel Observateur piešinys

do, kad Jumblattas to neformalaus sutarimo su Lietuvoje gimusiu Izraelio krašto apsaugos ministru Arens nesilaiko. Dėl to Arens susilaukė daug kritikos.

Jei patikėti kolumnistams R. Evans ir R. Novak, prezidentas Reaganas labai nori atšaukti marinus iš Libano ir ieško tam geriausio būdo. O tai būtų de facto pripažinti Libano padalinimą į Izraelio ir Sirijos įtakos zonas, paliekant nepriklausomą tik Beiruto miestą ir krikščionių apgyventas apylinkes. Planas yra priklausomas nuo Sirijos laikyenos, kuri reikalauja Izraelio-Libano taikos sutarties atšaukimo, kaip sąlygos kompromisui. Izraelis Libano Pietuose turi pasistatęs įsitvirtinimų už

40 mil. dolerių ir dabar žada savo įtakos zoną praplėsti nuo Awali bent 9 mylias į Siaurę.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

A small S.W. Michigan 72 bed acute care hospital is currently seeking qualified R.N.'s with a desire to work in a small friendly hospital. Full and part time positions are available in various departments. Experience desired but not an absolute must. A good wage and fringe benefit package including employee discounts is available. Qualified candidates should submit resumes to:

THREE RIVERS AREA HOSPITAL
214 SPRING STREET
THREE RIVERS, MICH. 49093.
Attn: ROOSEVELT CLARK
PERSONNEL DIRECTOR
E.O.E. M/F/H

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Klaipėdos nacių byla...

(Atkelta iš 1 psl.)

matytų parlamentarinės demokratijos nuostatų Lietuva laikėsi ir po 1926 m. perversmo.

Situacija buvo kiek komiška Vokietijai žengiant į fašizmą ir Lietuvai neturint parlamentarinės demokratijos, abi šalys ginčijosi, kuri iš jų prieštarauja demokratiškiems statuto nuostatom, kurie faktinai siejo Lietuvą ne su Vokietija, bet su Versalio sutarties signatarais Prancūzija, Anglija, Italija ir Japonija, pagal tos sutarties 99 str., atėmusiais Klaipėdą iš Vokietijos.

Ironija galima išžiūrėti ir fakte, kad Vokietija pradėjo šiaušti daugiau prieš Lietuvą negu Lenkiją, kuri gavo žymiai daugiau buv. kaizerio Vokietijos teritorijos, ir kuri ją nepalyginant smarkiau lenkino, dar prieš Hitleriui ateinant į valdžią - kanclerio Brueningo laikais, kuris buvo katalikų Centro Partijos vadas. Dar prieš Hitlerį Haagos teismas svarstė garsiąją bylą dėl Klaipėdos statuto interpretacijos, kurioje ieškovė buvo ne Vokietija, bet aukščiau minėtos valstybės - Versalio signatarės. Apie ją Dirvos skaitytojai galėtų dar atsiminti iš V. Sidzikausko, gynusio Lietuvos pusę, atsiminimų ir A. Geručio knygos apie Dovą Zaunių. Priminsiu tik, kad nesusipratimo pradžia prasidėjo su paskyrimu direktorijos pirmininku Otto Boetcherio, kurio motina buvo lietuvė, o direktorijos nariais buvo pastorius Puodžius ir ūkininkas Zygaudas, kuriems tokių lietuviškų pavardžių galėjo pavydėti aukštoji Kauno valdininkija.

(Bus daugiau)

SPECIALI 14 DIENŲ EKSKURSIJĄ SU 11 DIENŲ LIETUVOJE

Proga sutikti Naujus
Metus su giminėmis

Gruodžio 27, 1983 iki sausio 9, 1984 —
\$1,499.00.

Maršrutas:

1 diena Maskvoje, 11 dienų Lietuvoje,
1 diena Frankfurte.

ISSKRIDIMAI IŠ BOSTONO IR NEW YORKO
SU LUFTHANSA ORO LINIJA.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS

293 Auburn Street

Newton, Mass. 02166

617 965-8080/969-1190

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų
ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiuro
numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.**ANTKOMUNISTINĖJE
KONFERENCIJOJE
LIETUVOS KLAUSIMAS**

VLIKo rezoliucija 16-tai Pasaulinės Antikomunistinės Lygos konferencijai įvyksiančioje 1983 m. rugsėjo 19-23 d., Liuksemburge.

Atsižvelgiant, kad Europos Parlamentas 1983 m. sausio 13 d. priėmė rezoliuciją apie padėtį Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje, imdamas dėmesį:

kad 45 Estijos, Latvijos ir Lietuvos piliečiai 1979 m. bendra deklaracija Maskvoje ragino Jungtines Tautas pripažinti Pabaltijo valstybių teises į tautų apsisprendimą ir nepriklausomybę;

kad dvišalėmis sutartimis Sovietų Sąjunga garantavo trijų Pabaltijo valstybių jų teritorinę neliečiamybę ir amžiną taiką;

kad Helsinkio Baigiamojo Akto VIII straipsnis užtikrina tautų apsisprendimą ir teisę visiškai laisvai nustatyti kada ir kaip jos ras tinkamą, jų vidaus ir užsienio politinę padėtį;

kad šių trijų nepriklausomų ir neutralių valstybių okupacija buvo įvykdyta Sovietų Sąjungos 1940 metais pasiremiant Molotovo-Ribbentropo paktu;

kad Sovietų įvykdyta Pabaltijo valstybių aneksija yra nepripažinta daugelio Europos valstybių ir kitų demokratijų, ir kad po jų užgnaužimo aštuonerius metus trukusios karinės rezistencijos ir masinių deportacijų, Pabaltijo tautos ir toliau tęsia kovą dėl laisvės ir gina žmogaus teises, nežiūrint įkalinimų, masinių deportacijų ir izoliavimo psichiatrinėse ligoninėse; ir

kad Europos Parlamentas kreipėsi į Europos Bendruomenės užsienio reikalų ministerius ragindamas pateikti Pabaltijo valstybių klausimą Jungtinių Tautų dekolonizacijos pakomisei ir

kad šių tautų nedalia būtų svarstoma Helsinkio Baigiamojo Akto peržvalgos konferencijoje; ir šiuo remiantis

NUTARĖ, kad 16-oji Pasaulinės Antikomunistinės Lygos konferencija pilnai remia 1983 m. sausio 13 d. Europos Parlamento rezoliuciją apie padėtį Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje ir pažymi, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautos ne pačios pasirinko sovietinę sistemą, bet ji buvo joms primesta jėga ir samokslu; ir

NUTARĖ, kad šios konferencijos dalyviai suaktyvintų savo pastangas siekti tautų apsisprendimo bendrai, ir ypač Lietuvos, Latvijos ir Estijos suvereniųjų teisių vykdymo atstatymo.

Ši rezoliucija buvo pasiūsta WACL (World Anti-Communist League) sekretoriui rugpjūčio 5 d. kad ji būtų įtraukta į konferencijos darbų tvarką. WACL sekretoriatas pranešė Vlikui, kad Lietuvos klausimas yra įtrauktas į š. m. rugsėjo 21 d. darbotvarkę. Šioje konferencijoje dalyvauja VLIKo pirmininkas dr. K. Bobelis ir VLIKo narys inž. L. Grinius.

**SEMINARAS APIE
BALTIJOS VALSTYBES**

Rheinland-Pfalz veikiančioji organizacija (Landsarbeitsgemeinschaft Ostkunde) pasistačiusi savo uždavinį per švietimą skleisti žinias apie Rytų ir Centro Europą, bendradarbiaudama su Fridtjof-Nanseno Akademija, surengė toje akademijoje Ingelheim ties Reinu (netoli Mainzo) trijų dienų seminarą apie Baltijos valstybes (2-4. IX). Seminaro temos apėmė tų valstybių bei tautų

Tiek okup. Lietuvoje, tiek ir užsienin atvykęs pirmą kartą sutiktas tautietis kone visada sukelia tylų klausimą: partietis ar nepartietis? O nuo to paaiškėjusio atsakymo priklausė ir pokalbio turinys bei atvirumas. Mat, tarybinės propagandos žodžiais, komunistų partijos narys turįs būti neatlaidus kovotojas už sovietinio socializmo įkūnijimą, leninizmo idealų vėliavnešys, beprivaigiai paklusnus partijos disciplinai ir kupinas dar kitų panašių tarybinių dorybių. Taigi gali susidaryti nuomonė, kad ne tik viešojoje veikloje, bet ir komunistinėje šeimoje prie pietų stalo ar miegamajame, kolektyviai nagrinėjami tik partijos suvažiavimų nutarimai, kalbama Lenino raštų citatomis, keikiami buržuaziniai nacionalistai ir kapitalistiniai imperialistai bei kiti vadinamieji liaudies priešai. Žinoma, tokios komunistinės šeimos tvirtovės aukščiausieji partijos vadai gali ir labai norėti, bet kol kas bent Lietuvoje tai yra vien okupantą paguodžiantis sapnas.

Stai neseniai buvo proga visai nuoširdžiai pasikalbėti su

politiką, ūkį ir kultūrą. Į seminarą buvo pakviestas Dr. A. Gerutis, gyvenantis Berne, Šveicarijoje.

Seminaras pradėtas filmu, kurį sudarė vyresnysis studijų direktorius Dr. R. Wulff, Marburgo universiteto Rytų Europos istorijos docentas. Tas pats referentas laikė paskaitą tema: "Estija, Latvija ir Lietuva — nuo nepriklausomų valstybių iki sovietinių respublikų". Mainzo universiteto prof. Dr. Wilfried Schlauf apžvelgė "Baltijos erdvę iki 1918 metų". To paties profesoriaus asistentas Andrejs Urdze (sociologas) kalbėjo apie "Ekonominę ir socialinę raidą Baltijos valstybėse" ir apie "Dvasios ir meno gyvenimą Latvijoje". Buvo paskaita ir apie kultūrinį gyvenimą Estijoje.

Rengėjai laiku nesurado paskaitininko, kuris būtų padaręs pranešimą apie Lietuvos kultūrinį gyvenimą. Mūsų tautietis Dr. A. Gerutis dalyvavo diskusijose ir nušvietė iš Lietuvos požiūrio problemas, paliestas referentų.

Pats seminaras suruoštas tokiu specialiniu tikslu: Minėtoji organizacija rengia, daugiausia mokytojų, ekskursiją į visas tris Baltijos valstybes (faktiškai tik į jų sostines, nes ekskursantai negalės važinėti po tuos kraštus). Seminaro tikslas buvo supažindinti dalyvius su tų kraštu kultūra, ūkiu ir politika. Panašios ekskursijos suruoštos jau anksčiau po kitus Rytų ir Centro Europos kraštus, — su tuo skirtumu, kad maskviniai vasalai daug laisviau leidžia ekskursantams važinėti po kraštus ne kaip "didysis brolis"...

Iš Lietuvos atvykusia jau tarybinėse sąlygose susikūrusios komunistinės šeimos atstove. Mūsų viešnia — kultūringa vyresnio amžiaus moteris, okupacijos laikais išauginusi du sūnus ir jau susilaukusi mokyklinio amžiaus vaikaičių. Abu jos sūnūs ir vieno jų žmona yra partiečiai ir eina atsakingas pareigas. Na, gal jos pasakojimas, skeptikų ausimis klausant, yra ir kiek optimistiškas, bet turbūt vistiek nedaug nutolęs nuo tikrovės.

Sioji mūsų tautietė atvirai prisipažįsta, kad priklausymas partijai jų komunistinei giminei teikia ne tik materialinės naudos ir kitų privilegijų, bet kartu labiau garantuoja ir tarnybinės vietos saugumą bei pakilimo galimybę.

Deja, esą ir kai kurių nemalonumų. Kaimynai ir pažįstami, nors vaidina labai draugiškus, vis tiek yra permatomai atsargūs, nenuoširdūs, kartais pataikaudami į akis meluoja ar kai ką samoningai nutyli. Toksai, nors ir slepiamas, tautiečių atstumo jūtimas labai didina moralinį slėgimą ir jos šeimos nariai jaučiasi, lyg būtų padarę kokį nusikaltimą.

Be to, priklausymas komunistų partijai, jeigu nesi aklaizitikinės jos narys, demoralizuoja ir pačią žmogaus asmenybę, nes esi priverstas viešai kartoti propagandinį mela, nutylėti savo priešingą nuomonę, veikti prieš savo valią, o taip pat daboti, kad ir šeimos nariai nepradėtų garsiai kritikuoti komunistinės ideologijos ir okupacinio režimo.

Tarybinė viešnia mus tikino, kad aukštuosius mokslus baigusieji jos sūnūs, nors formaliai ir partiečiai, iš tikrųjų esą samoningi lietuviai patriotai, ir net religiniai tolerantai. Jie gerai išstudijavę nefalsifikuotą senovės Lietuvos istoriją o nepriklausomybės laikai taip pat nesą jų galvose užtrinti raudonu rašalu. Toji Lietuvos istorija visiems didinanti tautinės vertės pajutimą ir priešišumą sovietinei okupacijai. Dėl to tėvai stengiasi namie ir savo vaikams papildyti mokykloje nutylėtus Lietuvos istorijos faktus ir ištiesinti ten iškreipiamą jų auklėjimą ir mokymą.

Mūsų pokalbininkės nuomone, nors dabar ir draudžiama senasis Lietuvos himnas, bet visame krašte pakilios nuotakos progomis giedama Maironio giesmė 'Lietuva brangi' savo vaizdingu istoriniu turiniu ir gaudžiai Nemuno ritmu banguojančia melodija net giliau sminga į žmonių širdis negu anie Kudirkos žodžiai. Si giesmė ir jos šeimos šventėse dažnai aidinti. Ji, esą, ateityje turėtų virsti tikroju Lietuvos himnu.

Paklausta, ar toji jos komunistinė šeima ir giminė, ypač partijos proteguojama, laikui bėgant nesusigijęs su okupacijos padėtimi ir partijos primesta totalitarine santvarka, šioji turistė nutilo ir susimąstė. O atsidususi pasakė, kad ateities negali pranašauti. Bet šiuo metu ji ir jos artimieji esą ištikinę, kad dabartinėse aplinkybėse lietuviams reikia išlaikyti dvasiškai nesugniuždytiems, įvairiose eko-

nominio ir kultūrinio gyvenimo srityse stengtis užimti reikšmingus postus ir laukti -- gal net labai ilgai laukti -- kokių nors mūsų tautai lemtingų pasikeitimų. Be to, ji nelaikanti savęs ir savo artimųjų visos Lietuvos inteligentijos komunistų ir šiaip jos piliečių daugumos atstovais. Daug lietuvių partiečių jau dabar nuoširdžiai eina svetimųjų naudai pareigas. Kadangi viso gyvenimo diriguotoja ir tautos turto valdytoja yra partija ir vyriausybė, tai jau dabar Lietuvoje yra susiformavusi tarnautojų psichologija su visomis jos ydomis. Tai pataikavimas viršininkams, nevertinimas svetimo turto, suktas veržimasis pakilti tarnybos laiptais net savo bendradarbių įskundimu. Esama pakankamai ir nepartinio savanaudžio, parsidavėlių, girtuoklių ir garbėtroškių, kuriems specialūs lietuvių interesai ir tautos likimas visiškai nerūpi. Sie yra ypatingai naudingi saugumo organams.

Si viešnia išklostė ir daugiau tarybinės tikrovės faktų, kurie ir Lietuvoje, ir išeivijoje jau yra žinomi. Bet įdomiausias jos atsakymas buvo į pasiteiravimą: ar yra partiečių, svajojančių bent apie 'satelitinę' Lietuvą, kokia dabar yra Lenkija, Vengrija ir kitos rytų bloko valstybės?

Jos nuomone, tokių būtų labai didelė dauguma, net ir iš užimančių valdžioje aukštas pareigas. O ypač tokio statuso trokščių kultūrininkai, nors jie dabar materialiniu požiūriu mažiausiai nuskriausti. Neabejotina, kad tokios politinės padėties laukty ir visi kiti lietuviai. Tariamai 'nepriklausomos tarybinės' Lietuvos nenorėtų tik žinomi rusofilai ir 'Didžiajai Tėvynei' savo ištikimybę ir veiksmis per daug pasižymėjęs elementas. Deja, apie tokią tarybinę konstitucijos teisę dabar negalima nė sapne prasižioti, nes tai būtų valstybės išdavimas. (Sp)

**PEDIATRIC PHYSICAL
THERAPIST**

Immediate opening for physical therapist in early intervention program located in the Atlanta area. Opportunity for independent person to work in a highly professional but flexible environment. 22 hours per week, salary negotiable. Call or write, NORTH METRO PSYCHO-EDUCATIONAL CENTER, 846 Huff Rd., Atlanta, Ga. 30318 404-352-3720 or 104-921-2673. (36-38)

**OPPORTUNITY FOR
RN/DIRECTOR OF NURSES**

204 bed skilled NURSING HOME knowledgeable of State & Federal regulations supervisory experience. Salary commensurate with experience & ability. Liberal personnel policies & fringe benefits.

APPLY TO:
SAVOY TERRACE
302 W. BURWASH
SAVOY, ILL. 61874 (29-38)

MACHINIST

TO WORK IN SUNNY FLORIDA.

Acme multi-spindle set-up, 10 years experience. Need NOW!

ST. PETERSBURG, FLA.
813-526-9165 (31-37)

OR/CS SUPERVISOR

New 44 bed general acute care hospital in Douglas, Wyoming. NEEDS QUALIFIED REGISTERED NURSES with minimum of 2 years OR experience, management background, and CS knowledge. We offer outstanding salary and benefits in a comfortable small town environment.

Contact Jim RIMEL
CONVERSE COUNTY MEMORIAL HOSPITAL
530 S. Oak St.
Douglas, WY. 82633
307-358-2122 (35-40)

Aktyvi demonstracijų organizatorė Aldona Juškaitė-Žirgulinė su sūneliu Long Beach uoste. Šalia stovi laivų krovėjų unijos narys.

Baltų ir korėjiečių demonstracija...

(Atkelta iš 1 psl.)

tik geležiniai vartai ir policija.

Po šių demonstracijų radijo stotys, televizija ir spauda citavo Pavlovskio, Mažeika, Žirgulinio ir Graukausko pareiškimus, bent dvi dienas visi televizijos kanalai demonstracijas rodė kaip pirmąsias žinias, laikraščiai spausdino aprašymus, didžiules nuotraukas ir demonstracijų organizatorių pareiškimus. Visi pietinės Kalifornijos dienraščiai "Los Angeles Times", "Daily News", "Herald-Examiner", "Long Beach Press - Telegram", "Daily Breeze" ir daugelis kitų demonstracijas aprašė kaip svarbiausias lokales žinias. Vis buvo spėliojama, kas atsitiks su "Novokuibyševsk" kroviniu. Pagrindinis Orange apskr. dienraštis "The Register" parodė stud. Arnoldą Kungį, deginantį sovietų vėliavą. United Press International tarptautinių žinių agentūra pranešimais ir tele-fotografijomis apie tuos įvykius informavo visą pasaulį.

Sėkmingos demonstracijos buvo ir rugsėjo 10 prie Federalinės valdžios rūmų vakarinėje Los Angeles miesto dalyje. Kalbėjo JAV Kongreso narė Boby Fiedler ir Kalifornijos valdžios atstovai. Vėl rašė spauda, dē-

jo nuotraukas, citavo Baltų Laisvės lygos vadovų ir jaunimo pareiškimus. Ilgesnį pokalbį tą pačią dieną su Antanu Mažeika perdavė ABC televizijos stotis. Demonstracijų metų Baltų lyga laivo neaparnaujančios krovinių unijos atstovams įteikė Baltų laisvės žymenį. Apie tai pranešinėjo radijo stotys. Rugsėjo 13-14 d.d., kaip atsakymą į stoties editorialą, KFWB populiarioji žinių stotis šešis kartus kartojo Baltų lygos vicepirmininko Antano Mažeikos pusantros minutės pareiškimą dėl sankcijų prieš Sovietų Sąjungą stiprinimo.

Nuo laivo įplaukimo dienos demonstracijos Long Beach uoste vyko kasdien. Demonstravo daugiausiai korėjiečiai. Krovinių unijos nariai prekių iš "Novokuibyševsk" laivo nekrovė, nors spaudimas buvo daromas stiprus. Išstovėjęs dvidešimt savaitę, rugsėjo 13 laivas su savo prekėmis iš uosto išplaukė. Nepranešta kuria kryptimi. Pabaltiečių-korėjiečių koalicija kovą laimėjo. "Los Angeles Times" ir KNX radijo stotis kreipėsi į Baltų Laisvės lygos pirmininką, prašydami komentaro. V. Pavlovskis pareiškė: "Tai yra pergalė laivų krovinių unijos, pergalė Amerikos žmonių

Lenkija, mūsų kaimynė (7)

Į pasaulio sceną įžengia slavai

Jūratė Statkutė de Rosales

Dr. Marija Gimbutienė rašo: "From around AD 500 we are free to use the term 'slavs'. Slavai buvo ta vėlyva tauta, susiformavusi šiaurės rytų Karpatuose, ten kur kalnų tarpekliuose pasibaigdavo migracijos iš rytų ir užsaldavo paskutinės bangos įtakų iš vakarų. Kronika atžymi, kad tai buvo žmonės 'nepratę prie ginklų', bet pabrėžia, kad jų buvo 'labai daug žmonių'.

Lemiamas ir psukinis koldas, pavertęs tas labai gausias gentis kariais, buvo II-IV amžiaus sarmatų banga, kuri galutinai suformavo slavų tautas. Pagal kroniką, sarmatai buvo 'atkaklūs kariai', nes - sako kronika - jie buvo 'laikinesni už kitas tautas'. Jų laukiniai, rytietiški, iš uždonio atnešti papročiai turbūt ir sudarė pagrindinį skirtumą, atskyrusi visiems laikams baltų ir slavų kultūras.

Rytų kultūroms -- o gal specifiniai proto-slavų gentims -- būdingas moters pavergimas sudarė esminį skirtumą tarp baltų ir slavų. Man net kyla įtarimas, kad daugelis kitų kontrastų tarp baltų ir slavų buvo skirtingo moters statuso išdava. Proto-slavų paprotys turėtiketą žmonių prieštar-

vo baltų sistemai, kurioje prieauglis buvo kiek galima mažinamas. Baltų moteris buvo vienišė žmona, ji savistoviai valdė savo asmeninę turta, o jei norėjo, ji galėjo pasirinkti kario amatą ir skaistybę. Tai gi baltų tarpe, esant mažesniai prieaugliui, paties žmogaus, jo gerbūvio ir gyvybės, jo nuomonės vertė buvo didelė. Tuo tarpu proto-slavų gentyse kelių žmonių gimdomas, labai gausus prieauglis atitinkamai mažino žmogaus vertę. Tik tokiu būdu galiu paaiškinti tam tikrą nesiskaitymą su žmogaus kančia ir gyvybe, įskaitant tautiečius ir net artimą giminę (pvz. neištikimą žmona buvo užkasama gyva, visiems dalyvaujant). Slavų genties vyresnysis turėjo mirties ir gyvybės teisę ant kitų genties narių, lytinę teisę į sūnų žmonas ir savo 'žadrugoje' buvo absoliutus valdovas. Tuo tarpu baltų valdovo teisės buvo labai suvaržytos: jis buvo renkamas, valdė su seimo priežiūra, ir net -- kaip esu radusi ne kronikoje, o kituose, su kronika suligintuose, senuose dokumentuose -- baltų valstybėje 'vyriausia valdžia išbūdavo ilgus šimtmečius vien mokslo vyrų priežiūroje', kas nurodo nusistovėjusią juridinę sistemą.

Kai nepaprastai gausų prieauglį turinčiuose proto-slavuose atsirado sarmatų atneštas karingumas, iš šiaurės rytų Karpatų pasipylė jie, lyg iš gausybės rago, VI-me amžiuje į visas puses tuo pat metu.

ir visų tų, kurie tiki į teisingumą ir laisvę. Kas eina į sandėrį su gengsteriais, patys išsoks į bėdas" (iš L. A. Times, IX. 14). (k)

Puikiausius kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANA BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krovėjų (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

Baltų laisvės lygos vicepirmininkas Antanas B. Mažeika (dešinėje) apklausinėjamas amerikiečio žurnalisto apie suruoštas demonstracijas prieš sovietus.

Kol slavai dar nebuvo 'slavais', ir mano rasta kronika, ir įvairūs Romos bei bizantijos šaltiniai šiaurės Karpatų gentis vadino venetų, antų ar sklavų vardu.

Jų pavadinimas 'venetų' ir 'sklavų' vardu, sujungtas su labai aiškia geografinė referencija proto-slavų padėties baltų imperijos vakaruose -- t.y. tokiuose kronikos sakiniuose, kuriuose nebuvo abejonės, kad kalba eina apie proto-slavus -- mane nepaprastai išmušė iš vėžių tuo metu, kai dariau kronikos vertimą.

Pirmą kartą kronikoje susitikau su prieštaravimu, kurio paaiškinti negalėjau, nes žodžiai 'venetai', 'sekluvai' ir 'vandai' -- kaip mano jau senai buvo pastebėta -- mūsų senolių kalbose nurodė bet kokios tautybės žmones, gyvenančius vandens kanalais išraižytose seklumose. Kaip mes dabar sakome 'kalnietis' ir kalbame apie kalnuotų vietovių gyventoją, taip buvo sakoma 'venetas' ir kalbama apie seklumos gyventoją. Nesvarbu kur buvo ta sekluma -- būtų tai Italijos Venecijos (kurios vardu atsiradimas sudaro idomų mūsų senosios istorijos epizodą), ar Vyslos žiočių vandens kanalais išraižytas smėlynas (kurį irgi vadino Vencija), ar bet kokia kita pelkėta žemuma.

Kodėl proto-slavai, kurių pagrindinis bruožas buvo tas, kad jie susiformavo Karpatų kalnuose, buvo vadinami seklumų gyventojais?

Buvau tiek pritrenkta atsiradusio prieštaravimo, kad net laikinai mečiau kronikos vertimą. Zinojau, kad kur nors yra klaida, kurios rasti ir paaiškinti nepajėgiau.

Atsakymas pasirodė esąs toks paprastas, savaime aiškus ir akį veriantis, kad šiandien negaliu suprasti, kodėl tiek ilgai jo ieškojau:

Natūrali gamtos pertvara, skyrusi baltų gentis nuo besiformuojančių slavų, buvo Pinsko pelkės -- 500 km. ilgio pelkių ruožas, vienintelė vieta, kurioje baltai galėjo bendrauti su nuo kalnų nusileidusiais būsimais slavais. Baltams būsimieji slavai buvo pelkių žmonės - venetai, vandai, sekluvai.

Kalnų ir pelkių apsaugoje susiformavusi nauja tauta, slavai, šeštame šimtmetyje pradėjo stumtis upėmis į ištūstėjusias ir kariniai susilpnėjusias vandalių ir rugių žemes. Netrukus jų buvo apstu ties Elve, Oderiu ir Vyslos kairiajame krante.

Si žmonėmis gausi banga atsimušė į kitą, lygiai tokį pat gausų užnugarį turinčią ir priešingą kryptimi besistumiančią germanų banga. Vakarų Lenkija tapo tų dviejų labai stiprių srovių susitikimo ir mūšių ruožas. Dar keli šimtmečiai -- ir rytų Lenkijos prūsų šios dvi bangos, nuolat viena į kitą atsidaudžamos, nuolatinių smūgių gausume tiesiogine žodžio prasme 'sutriuškino'. (bus daugiau)

KŪRYBA IR MOKSLAS

Išlikti gyviems * Vytautas Izickas

(2) Lituanistinės katedros klausimu

Gyvenimo dinamika reikalauja, kad nestovėtume vietoje, o žvelgtume pirmyn į naujus horizontus. O mūsų tremties gyvenime tų neatartų dirvonų yra galybės. Lietuviško švietimo sluoksniuose jau nuo seniau buvo svarstoma reikalingumas turėti prie kurio nors universiteto akredituotą lituanistinių mokslų instituciją. Šios institucijos — Lituanistinės katedros (Chair of Lithuanian Studies) uždavinys turėtų būti labai platus, būtent:

1. Lituanistinė katedra duotų galimybę studijuoti lituanistinius mokslus — lietuvių kalbą, istoriją, kultūrą universitetuose reikalaujame lygyje ir įsigyti mokslo laipsnį to siekiantiems. Tas duotų galimybę šiems asmenims dirbantiems kituose universitetuose įsteigti autoritetingus lietuviškų studijų skyrius.

2. Susipažinimas su lietuvių kalba yra labai svarbus studijuojant bile kokių kalbų mokslus. Lituanistinė katedra suteiktų tokią galimybę. Mes patys žinome savo kalbos svarbą ir reikšmę visam kalbotyros mokslui ir optimistiškai galvojame, kad visi tą žino. Deja, oli gražut taip nėra. Lietuvių kalba dar neužima jai priderančios vietos. Kitaip mes neturėtume patys rūpintis šios katedros steigimu. Kalbotyrai svarbias senovės graikų ir lotynų kalbas, jau seniai mirusias, galima studijuoti beveik kiekviename pasaulio universitete. Lietuvių tautos kultūriniai lobiai iš žilos senovės liaudies dainų, pasakų, padavimų, patarlių, mįslių, liaudies meno formose nėra nei labai žinomi, nei prieinami svetimiems. Lietuvių Fondo stipendijos galėtų labai paskatinti susipažinimą su lietuvių kalba. Skaitau, kad šioje kategorijoje studijuojantys būtų daugumoje ne lietuviškos kilmės.

3. Nors Lietuvoje yra dirbamas svarbus lituanistinių mokslų darbas, tačiau jį dirbantys neturi laisvės studijų srityse. Jų darbas turi vingiuoti tarp rusiškai-bolševikiškos diktatūros nusmeigtų gairių ir rezultate išvados yra dažnai iškreiptos, neatitinkančios tiesos ir be abejo lietuvių nenau-

da. Tik prisiminkime Lietuvos istorijos mokslą, kuris yra visiškai sudarkytas, perrašytas, kad atitiktų nuolat besikeičiantiems vadinamo dialektinio materializmo bei marksizmo konceptams ir tiesą neatitinkančiam rusų tautos garbinimui. Lituanistinė katedra būtų laisvajame pasaulyje akredituota mokslo įstaiga ir prisidėtų prie okupantų iškraipyto lituanistinių mokslų vaizdo ištaisymo. Net ir mes patys dažnai tampame tokių iškraipymų auka. Štai aš žvelgiu į 1982 metais Lietuvių Fondo lėšomis išleista vadovėlį pavadinant "Dabartinė lietuvių kalbos rašyba" (Redaktoriaus Juozas Vaišnys, S. J.) Nepriklausomoje Lietuvoje (iki 1939 m.) tikriniai vardai buvo rašomi to krašto originaline rašyba ir tik tie tikriniai vardai kurie yra praktiškai pasidarę lietuvių kalbos žodžiai, galės būti lietuvinami bei rašomi pagal fonetišką ištara, čia turiu mintyje vardus kaip Vokietija, Prancūzija, Paryžius, Čikaga ir panašiai. Gi šis naujai mūsų išleistas vadovėlis pataria rašyti svetimus tikrinius vardus taip kaip jie yra tariami, tai yra fonetiškai. Tai yra absurdas, praktikuojamas rusų, kurie rašo savo alfabetu ir yra priversti lotyniškais raidėmis rašyti tikrinius vardus transliteruoti. Net ir rusų kalboje fonetinė rašyba yra nesąmonė, nes kas gali prancūzišką ar anglišką vardą ištara pavaizduoti rusiškai, lietuviškai ar kitu alfabetu. Pagaliau kas gali atpažinti fonetiškai parašytus vardu; veltui ieškotume ant žemėlapių Veimuto (o gal Veimuzo), Glosterio, Kvinzio. Pagaliau kaip atrodytų mūsų pačių pavardės ir Lietuvos vietovardžiai parašyti anglų ar prancūzų tarsena. Prisiminkime, kad mes skaudžiai pergyvename savo tikrinių vardų iškraipymą. Šią absurdišką taisyklę lietuviams primetė rusų okupantai, ji yra nelogiška ir visai nepriimtina nei tremtyje nei Lietuvoje. Tikiuosi, kad lituanistai susibūrę apie Lituanistinę katedrą galėtų žymiai objektyviau ir teisingiau tuos reikalus įvertinti.

4. Universitetų katedros yra dažnai ieškomos informacijos šaltinis. Mes labai dažnai ir teisingai nusi-skundžiame labai klaidinga informacija teikiama apie lietuvių ir Lietuvą. Tik

prisiminkime nesenai audrą sukėlusią Encyclopedia Britannica informacija apie Lietuvą, kuri buvo paimta iš bolševikiškų šaltinių. Lituanistinė katedra ir jos akademinio lygio leidžiami leidiniai padėtų užpildyti spragą informacijoje apie Lietuvą ir lietuvių.

5. Apie katedrą galėtų burtis lituanistikos mokslų specialistai. Katedra galėtų palaikyti ryšius su Lituanistikos Institutu išvairiu jau taip plačią vagą lietuviškos kultūros darbe, Lietuviškų Studijų Centru, nesenai įsisteigusiu Čikagoje ir kitomis panašiomis institucijomis. Lietuvių moksliniai darbai galėtų būti leidžiami universiteto vardu ir jie įgytų visiškai kitokį svorį akademiniam gyvenime ir ypač lituanistikos mokslų srityje. Universitete būtų kaupiama lituanistinė medžiaga ir lituanistinė biblioteka būtų prieinama informacijos ieškantiems. Nuolatinis jos adresas ir nuolatinė vietovė labai pagelbėtų lietuviškų šaltinių suradimui.

Galėčiau dar išvardinti daug svarbių punktų kodėl Lituanistinė katedra mums yra reikalinga, jau neskaitant, kad vien mūsų tautinis prestižas to reikalauja. Tos minties vedama Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vadovybė išnagrino įvairių universitetų siūlomas galimybes, gavo JAV LB ir Kanados LB pritarimus ir 1981 m. lapkričio 20 d. pasirašė su Illinois Universitetu Čikagoje sutartį steigti Lituanistikos Katedrą su 750,000 dolerių fondu. Universiteto fundacija parūpins 150,000 dol., o lietuvių dalis — 600,000 dol. Iš šios sumos 200,000 dol. turi būti sukelta iki š. m. lapkričio 1 d. Tada universitetas pradės ieškoti katedros vedėjo. Po to kasmet turės būti sukeliamas po 100,000 dol. Katedra pradėtų veikti 1984-85 akademiais metais. Yra nuostabu, kad šis vertingas lietuviybės išlaikymo projektas nesusilaukė masinės entuziastingos paramos. Iš tikrųjų, pasigirdo daug balsų prieš. Girdi, nebus studentų. Į tą nepagrįstą abejonę atsakiau jau aukščiau. Pagaliau jei bus stipendijų, o jų tikrai iš Lietuvių Fondo bus, tai atsiras ir studijuojančių. Toliau. Daugelis tvirtino, kad tai per didelis ir brangus liuksusas, nesukelsime lėšų. Atsakant į šį užmetimą turiu patebėti, kad, mes išleidžiame pinigų daugiau

per vieną studentų suvažiavimą, jau nežiūrint milijoninės vertės parengimų kaip dainų ir šokių šventės, lietuvių dienos. Daugelio mūsų tautiečių rezidencijos kainuoja panašiai ar daugiau negu ši katedra. Pažvelkime tik į praeities kartas ir jų pastatytas bažnyčias, klubus vienuolynus, ligonines, senelių namus — kiekvienas iš jų vertas šandien daugiau negu Lituanistinė Katedra. Tikrai gėda būtų mūsų kartai, kuri didžiuojasi vien Los Angeles mieste turinti, berods, dešimtimis milijonierių, jei

negalėtume sukelti šios mūsų mastu palyginamai mažos sumos. Jei skaitytume JAV ir Kanadoje tik 50,000 gyvų lietuvių, tai išeitų tik po 12 dol. nuo asmens per 5 metus, arba maždaug 2 dol. ir 40 centų per metus. Aš manau, kad aš neturiu toliau įrodinėti kokia maža yra ta auka ir kaip nusikalstume savo palikuonims tokio projekto neįvykdę. Kiekvienos tautos šventės proga turėtume užsiduoti įgyvendinti kokią prasmingą ir konkretų lie-

(Nukelta į 6 psl.)

Šis bei tas

Skirpstas

Lietuvių Dienos Chicagoje buvo įspūdingas subruzdymas, įvairių kraštų lietuvių sulėkimas. Gausių renginių ruošai skirta daug energijos ir lėšų. Tarpusavio pažmonys patrauklus. Tik pasigarsinti svetimiesiems nevyko. Ypatingesnių įvykių neįbrėžta, daugiau tik parodiniai blyksniai, draugijų metiniai sąskrydžiai. Dainų šventė kas keli metai ir pakartota opera — nebe naujybės. Kultūriniam darbui nuoseklaus plano nesant, populiarūs dalykai lengvai nustumia svarbesnius.

• Dr. Kazys Karvelis VARPO nr. 18 mūsų visuomenei, festivaliniu pomėgių užgožtai, primena skaudžią sukaktį: 30 metų partizanų šūviams nutilus... Jis giliu jautrumu svarsto temą — *Partizanų laisvės kovų prasmė*. Iškelia naujesnių pozicijų ir išvadų. Partizanai tikrai karžigiškai gynė tėvynės žemę ir laisvę, jie išpirko ir mūsų neatliktą pareigą, kad tautos nelaimėj pasitraukė svetur. O laisvės ir gerovės šalyse gyvendami per greit pamiršome anas tragiškas kovas ir aukas už tautos gyvybę. Jautriau pagerbti nesistengiam, daromės abejingi, kartais net niekiname (kam to reikėjo? kokia vertė?). Vien eiliniu minėjimu kasmet atsimetame, lyg to gana. O okupantas visam pasauliui partizanus apšaukė banditais, plėšikais, žmogžudžiais — literatūroje, dailėje, muzikoje, filmuose. O mes ką j tai?

Kodėl mūsų nebejaudina 50,000 narsiausių lietuvių žuvismas nelygioj kovoj prieš tautžudį tironą? Kodėl mažai teatjaučiam ten likusių motinų ir šeimų ašaras ir širdgėlą, dangaus keršto šauksmus prieš baisią skriaudą, žiaurumus ir neteisę?

• Bet kova nebaigta. O mes apsiiratom, kad per 40 metų su viršum pavergėjas ten tebeengia lietuvių, vaistais nuodija ir žudo, suktom priemonėm dvasiškai nužmogina. Net mūsų jaunimą veža į užgrobtą Afganistaną, kad ten žudytų vietinius laisvės kovotojus prieš Maskvos tironiją.

Betgi mūsų išeivija privalėtų pajusti būtinumą "prisidėti prie heroiškių partizaninių kovų ir jų siekimų iškėlimo ir atstatymo į prideramą lygį. Yra jau pinigų fonduose ir privačiose kišenėse, reikia tik geros valios bei respekto savai tautai ir tiems, kurie savo gyvybėm bandė apginti Lietuvos garbę ir laisvę. Jie užsipelnė jamžinimo su heroišku veidu, ne su bandito charakteristika", sako K. Karvelis.

• Antra, partizanų kovos gali būti labai paveikios jaunosios kartos patriotiniams susiformavimui: be jų vargu būtų įvykęs R. Kalantos žygis, S. Kudirkos šuolis iš laivo, visa eilė demonstracijų, pareiškimų su tūkstančių parašais, pagrindinė spauda ir k. Kodėl tad "neparūpinam jaunimui žodžio ar vaizdo meninių priemonių apie karžigišką tėvynės gynimą?" Nemaža premijų eina neutraliam dalykam, o skaudžiai svarbiomis temomis nėra lėšų (A. Juodvalkis rašė: pinigų, pinigų, pinigų stoka!). Turėtų būti atvirkščiai: pirmiau remti raštiją ir meną, kuris kalbėtų į širdis jaunimui apie heroiškus tautos žygius ir asmenis; kuris akivaizdžiau priartintų savą istoriją ir akstintų kurti ateities laisvę tautai. Tai būdas įdiegti tautinį sąmoningumą ir meilę savai kultūrai. Reikia, kad jaunimas pajustų pasididžiavimą būti karžigiškos tautos nariais. Tik tada jis pasiryš nuosirdžiai testti partizanų kovą prieš tautos naikinimą.

• K. Karvelis siūlo ypač modernią priemonę: sukurti partizaninį filmą! Esam gi pajėgūs, tik reikia ryžtingiau veikti. Ir AUŠROS sukakčiai lit. mokyklos laukė atitinkamo filmo, "kaip gervė giedros", o kur jis? "Ne mažiau laukiamas būtų ir premijuotas dokumentinis romanas, apimantis heroiškas partizanines kovas".

Tokiems užmojam verta "atristi fondų dolerių maišus", anot K. K. Ogi mes tik švaistomės palaidu dosnumu, užmiršę reikalus, kurie yra pati pirmoji pareiga, svarbi ir skaudi.

Iš tiesų šiaip bet kam dalinti premijas turim apščiai privačių teikėjų: įvairūs klubai, draugijos, laikraščiai, asmenys. O centrai, kaip LB ar Kult. Taryba, privalo rūpintis tautos gyvybinėm temom, kurios lig šiol veltui šaukiasi pagalbos, lyg tyruose. Argi tikrai jau kultūrinė dykuma ir bejėgiškumas mūsų išeiviją marina?

*Kalba pasakyta minint tautinę šventę Bostone, 1983 m. rugsėjo 11 d.

IŠLIKTI GYVIEMS...

(Atkelta iš 5 psl.)

tuvybės išlaikymui svarbų projektą. Aš norėčiau skatinti, norėčiau iš visos širdies prašyti, kad šios šventės proga atidarytume savo širdis ir kišenes Lituanistinėi Katedrai, pradėtume vėjus visur, kur jų dar nepravesta. Kaip jau anksčiau minėjau — iki š. m. lapkričio pirmos turime įnešti 200,000 dol. Iki šio laiko yra surinkta aukomis ir pasižadėjimais, įskaitant ir Lietuvių Fondo 50,000 dol. auką, viso apie 150,000

dol. Taigi dar daug trūksta, o laiko mažai. Aukodami paremtume savo patriotinius žodžius kilmingų švenčių proga konkrečiais darbais. Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių. Čekius rašyti ir siųsti: Lithuanian World Community Foundation, 5620 South Claremont Avenue, Chicago, Illinois 60636.

Baigdamas noriu dar pastebėti, kad mūsų tautos šventė sutampa su religine švente, Marijos gimimo diena. Šis sutapimas yra sim-

bolinis ir prasmingas. Lietuva yra Marijos žemė. Aušros Vartai, Šiluva — Marijos šventovės, yra pasidaryę lietuviškos stiprybės šaltiniai pavergtame krašte. Bolševikai tęsdami žvėrišką Kražių skerdinių tradiciją, persekioja eisenas į Šiluvą persekioja tikinčiuosius visame krašte, juos kankina, tremia, meta į kalėjimus, žudo dvasią psichiatrinėse ligoninėse. Tik lietuviškasis kultūrinis palikimas ir lietuviškasis tikėjimas stovi priešais į bolševikų siekiamą lietuvių tautos sunaikinimą, tai yra mūsų atspara ir mūsų stiprybė. Keturioliosdešimt okupacijos metų parodė, kad mūsų tėvynainiai yra verti Vytauto palikuonių vardo. Jie aukoja savo asmenišką laisvę, sveikatą ir dažnai savo gyvybę ir prašo nors mažiausio pasiaukojimo iš mūsų, dažnai tik atsisakant vieno kito mažiausio malonumo. Šios šventės paminėjimą noriu užbaigti labai prasminga ir jaudinančia Sibiro tremtinių malda: "Marija, maldauju pagalbos Tėvynės gynėjams, maldauju tikro poilsio / gyvybę paguldžiusiems / už savo žemę, maldauju taikos ir ramybės / savo kraštui / ir išvargusiam pasauliui.

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

A. Tarvydas, Philadelphia 23.00
B. Bilvašas, Boston 3.00
J. Maliska, Norwood 1.00
R. Vodopolas, Highland Hts. 8.00
A. Gilvydis, Detroit 33.00
Dr. P. Vileišis, Waterbury 25.00
P. Indreika, Pacifica 8.00
St. Liepas, Michiana Shores 3.00
J. ir F. Klimaičiai, Cleveland 50.00
J. Dilys, St. Catharines 13.00
J. Vaičaitis, St. Petersburg 5.00
A. Beresnevičius, Webster 8.00
B. Karkliūnas, Cleveland 3.00
Ig. Muliolis, Cleveland 3.00
J. Naujokaitis, Cleveland 6.00
F. Česonienė, Baltimore 3.00
A. Kukučionis, Tinley Park 3.00
Ramonė Clevelando sk. 20.00
Br. Kasakaitis, Chicago 33.00
Dr. T. Palionis, Madison 3.00
Dr. E. Stanat, Chicago 3.00
J. Kleinaitis, Germantown 3.00
F. Andriūnas, Wyncote 10.00
E. Rašytinis, Detroit 13.00
Vl. Čyvas, Cleveland 3.00
N. Von Kiparski, Montville 3.00
M. Karaitis, St. Pete. 10.00
Stp. Lungys, St. Pete. 10.00
R. Isdunis, Cape Coral 4.00
M. Barniškaitė, Euclid 8.00
S. Vaičiūnas, Chicago 8.00
S. Mockevičius, Carlsbad 10.00
V. Žilinskas, Treasur Island 8.00
Vanagaičio šaulių kuopa Bostone 10.00
J. Miežaitis, Ormond Beach 8.00
Dr. A. Plateris, Bethesda 15.00
A. Andriūšis, Dorchester 13.00
X. Y., Lyndhurst 7.50
M. Gilvydis, Farmington 8.00
F. Ekman, Scottsdale 1.00
A. Praskus, Baltimore 3.00
J. Biliūnas, Mentor 3.00

Lituanistikos Katedra The Endowed Chair of Lithuanian Studies University of Illinois at Chicago

AUKOS LITUANISTIKOS KATEDRAI

Aukos gautos 1983 m. rugpjūčio mėnesį:

Po \$1,000.00: a.a. Audronės Garbenytės ir Eleonoros Garbenienės atminimui — Vladas Garbenis, Chicago, IL; Petras Mikalauskas, Omaha, NB.

\$700.00: JAV LB Brighton Parko apylinkė, Simas Jokūbaitis (iš viso \$1,100.00).

Po \$500.00: Dra. Stasys ir Milda Budriai, Longboat Key, FL; Rimas F. Černius, Chicago, IL; dr. Antanas Lipskis, La Grange, IL.

\$310.00: Jonas ir Ona Kavaliūnai, Beverly Shores, IN.

\$300.00: Bronius ir Juzė Krokiai, Philadelphia, PA.

Po \$200.00: Sigutė ir Povilas Abelkai, Buena Park, CA; Lietuvių Moterų Federacijos Waterbury klubas, Albina Paliulienė (iš viso \$400.00); Stasys Grižė-Jurgelevičius, Dorchester, MA (iš viso \$400.00).

\$150.00: Ann Kulak, Riverside, CA.

\$110.00: dr. Aldona Baltch, Menands, NY.

Po \$100.00: Kazys Bartys, Elizabeth, NJ; a.a. inž. Ivaškos atminimui — Juozas ir Genovaitė Vėbrai, New Haven, CT; Antanas Masionis, Fair Lawn, NJ (iš viso \$125.00); dr. George W. Preckahot, Columbia, MO; Aleksas Smilga, Chicago, IL; Kazys Šimėnas, Dorchester, MA; Nijolė ir Vladas Užubaliai, Chicago, IL.

\$70.00: Elena Jasaitienė, Des Plaines, IL.

Po \$50.00: Tillie ir Sophie Dembauskas, Kendall Park, NJ; Jurgis Kasakaitis, Chicago, IL; Algis ir Dalia Kemežiai, Ellicott City, MD; dr. Irena G. Kyras, Chicago, IL; Lietuvių Moterų Federacijos klubas, Norwalk, CT; Irena Žemaitienė; Vincent Lukas, Kew Gardens, NY; Ona Pranciškėviūtė, Chicago, IL (iš viso \$75.00); Jurgis Uksas, Pasadena, CA; Stasys ir Sofija Vaškiai, St. Petersburg Beach, FL.

\$30.00: Jadvyga Matulaitienė, Brooklyn, NY.

Po \$25.00: Casimira Genevich, Brooklyn, NY; Al. Juozapavičius, Naperville, IL; Knights of Lithuania, Council Nr. 46, Anthony F. Yavorosky; Juozas ir Giedrė Končiai, Westchester, IL; Rožė Kriaučiūnienė, Chicago, IL.

Po \$20.00: Vlada Barčienė, Clearwater, FL; N. Bielinis, Cleveland, OH; Fabijus ir Alicija Brazaičiai, Oak Lawn, IL; kun. P. Daugintis, SJ, Chicago, IL; Jonas ir Ona Jagėlai, Chicago, IL; Birutė Jasaitienė, Chicago, IL; Juozas ir Pranė Masilionai, Chicago, IL; D. ir A. Misiuliai, Lemont, IL; Juozas ir Marija Placai, Chicago, IL; dr. John Skirgaudas, La Jolla, CA; Stasys Sližys, Dearborn Heights, MI; Stefanija Stasiene, Cleveland, OH; D. Uogintienė, Waterbury, CT.

Po \$15.00: Jadvyga ir Adolfas Kregždžiai, Woodhaven, NY; Bronius Paliulionis, Cicero, IL; Jonas Vyšnionis, Willowick, OH.

\$11.00: Juozas Jusys, Worcester, MA.

Po \$10.00: J. ir U. Balskai, Chicago, IL; Bronius Gelazius, Chicago, IL; M. Jankauskienė, Redford Twp., MI; Stasys Juzėnas, Southfield, MI; Vacys Kavaliūnas, Cleveland, OH;

Jadvyga Penčilyienė, Chicago, IL; Stasė Petersonienė, Chicago, IL; Tina C.

Po \$5.00: Anthony Linkus, Arlington, TX; Edis Razma, Joliet, IL; Kęstutis Stepšys, Grand Rapids, MI (iš viso \$15.00); Kostas Širvinskas, Cleveland, OH.

Pasizadėjo ir lig šiol paaukojo: \$1,500.00: Dr. Rimvydas Šilbajoris, Columbus, OH (\$150.00, iš viso \$600.00).

Po \$1,000.00: Prel. Vytautas Balčiūnas, Thompson, CT (\$150.00, iš viso \$250.00); J. V. Danys, Ottawa, Canada (\$500.00); Jonas Dekeris, Cicero, IL (\$1,000.00); Anicetas Grigaliūnas, Chicago, IL (\$250.00, iš viso \$500.00); Gvidas Mačanskas, Montevideo, Uruguay (\$400.00); Leonas ir Regina Raslavičiai, Elk Grove Village, IL (\$700.00, iš viso \$1,050.00); Danutė ir Vladas Šaltmirai, Toronto, Canada (\$400.00, iš viso \$1,000.00).

Po \$500.00: Bronius ir Agota Tiskai, Collinsville, IL (\$300.00, iš viso \$500.00); Vincas ir Sofija Tuskeniai, Palm Springs, CA (\$100.00, iš viso \$200.00).

Po \$400.00: Julius Botyrius, Ridgewood, NY (\$300.00, iš viso \$400.00); Walter Klossis, Maspeth, NY (\$100.00).

\$350.00: Justice ir Theresa James, Philadelphia, PA (\$25.00, iš viso \$85.00).

Po \$300.00: Juozas ir Magdalena Kriaučiūnai, Putnam, CT (\$100.00); Petras Lelis, Toronto, Ont. (\$100.00, iš viso \$160.00).

Po \$250.00: Juozas, Mažeika, Chicago, IL (\$200.00, iš viso \$250.00); Kazys Mileris, Hamilton, Canada (\$50.00, iš viso \$100.00); Genovaitė ir Gustav Kaufmanai, Springfield, VA (\$200.00, iš viso \$250.00).

Po \$200.00: Bladas Daukantas, St. Petersburg Beach, FL (\$25.00, iš viso \$150.00); Milda Skučas Napjus (\$50.00); Tadas Rūta (\$10.00, iš viso \$210.00).

Po \$100.00: Kun. Matas Čyvas, Albany, NY (\$25.00); dr. A. Klimas, Rochester, NY (\$30.00, iš viso \$50.00); Justinas Liaukus, St. Petersburg Beach, FL (\$100.00, iš viso \$150.00); Bronius Markeliūnas, Centerville, MA (\$75.00, iš viso \$100.00); Josephine Speare, Plattsburgh, NY (\$25.00, iš viso \$75.00).

\$50.00: Elizabeth Navikas, Hartford, CT (\$20.00, iš viso \$30.00).

Š. m. rugpjūčio 30 d. Lituanistikos katedros sąskaitoje yra \$88,500.00. Lietuvių fondas skiria \$50,000.00. Pagal sutartį su Illinois universitetu Chicagoje š. m. lapkričio 1 d. reikia įnešti \$200,000.00. Taigi, dar trūksta \$61,500.00. Šio pirmo įmokėjimo neįnešus, katedros idėja žlunga. Bet mes galime ją turėti, ir tai visiems laikams, jei kiekvienas tuojau dabar atliksime savo dalį — pagal pajėgas skirsime kuo didesnę savo auką. Čekius rašyti ir siųsti: Lithuanian World Community Foundation, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636.

Lėšų telkimo komitetas
Jonas Kavaliūnas, pirmininkas

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

TAUTININKŲ IŠVYKA

Rugsėjo 18 d. į Onos ir Česio Šadeikų gražiąją sodybą privažavo gražūs būrys ALT S-gos Detroito skyriaus narių ir jų svečių.

Kiekvieną atvykusį Eugenija Bulotienė pasveikino su puošniu stiklu, o skyriaus pirmininkas Vincas Tamošiūnas pakvietė užimti prie stalų vietas ir vaišintis. Užkandus ir pasivaikinus jis papasakojo kaip buvo ruošiasi šiai išvykai. Toliau kalbėjo E. Bulotienė, neseniai buvusi Suvalkų trikampyje ir dalyvavusi Dariaus ir Girėno paminėjime Soldene. Padėkojo už suneštas gėrybes: Stasei ir Stasiui Šimoliūnams, Antaninai Jonynienei, Joanai Švobienei, Stefai Kaunelienei, Liudai Macionienei, Elenai Misiūnienei, Lidijai Mingelienei, Vaitiekaitienei ir Onai Šadeikienei.

V. Tamošiūnas pranešė, kad ALT S-gos Detroito skyriaus sekretorius ir Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos pirmininkas Albertas Misiūnas nuo š. m. rugsėjo 25 d. pradeda dirbti ALR klubo radijo valandėlėje "Lietuvių Balsas" kaip redaktorius ir pranešėjas.

Išvykoje turėta ir dovanų. Jų paskirstymą pravedė: Stasys Šimoliūnas ir Stefa Kaunelienė, talkininkaujant Petravičienei ir Kizienei. Išdalinus dovanas, visi persikėlė į Šadeikų gražiąją sodybą ir atsisėdę prie stalų medžių paunksnėje gerdami kavutę, šnekučiausi ir džiaugėsi gražia saulėta rudens diena...

DIEVO APVAIZDOS PARAPIJA ŠVENČIA 75 M. SUKAKTĮ

Dievo Apvaizdos lietuvių parapija, esanti 25335 Nine Mile Rd. Southfield, Mich. š. m. spalio 15-16 d. d. švenčia 75 metų sukaktį tokia tvarka: spalio 15 d. 7 val. vakare Kultūros Centre bus koncertas-balius, kurio programą atliks parapijos choras ir tautinių šokių grupė "Audynys". Bus duodama šilta vakarienė, veiks baras ir šokiai, kuriems gros "Romantikos" orkestras, vadovaujamas R. Kaspučio. Įėjimas 15 dol. asmeniui, o jaunimui, kuris nevalgys vakarienės, tik šokiams 6 dol.

Vietas užsakomos iš anksto pas A. Jušką, tel. 264-7735. Sekmadienį, spalio 16 d. 10:30 val. ryto parapijos bažnyčioje iškilmingos mi-

I. Anužis, Troy 3.00
V. Bačanskas, Baltimore 8.00
G. Meiliūnas, New York 25.00
A. Džiuvė, Baltimore 3.00
E. Lapinskas, Miami 3.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

šios, kuriose dalyvaus arkivyskupas E. Szoka, vysk. V. Brizgys, vysk. M. Ardereson ir svečiai kunigai.

Po mišių Kultūros Centre įvyks su garbės svečiais supažindinimas, priešpiečiai visiems dalyviams ir trumpa meninė programa. Visi parapijiečiai kviečiami šiuose renginiuose dalyvauti ir pasikviesti svečių. Ypač kviečiami dalyvauti buvę šv. Jurgio parapijos nariai ar jų vaikai.

Gal kam neaišku. Naujai pastatyta bažnyčia ir jau švenčia 75 metų sukaktį. Tenka pasakyti, kad parapijos pradžia prasidėjo 1908 m. kuomet Detroito rytinėje miesto dalyje kun. Kazimieras Valaitis įkūrė šv. Jurgio parapiją ir pastatė bažnyčią. Iš ten sumažėjus parapijiečiams, buvo persikėlus į vakarinę miesto dalį ir Shaefer gatvėje netoli Grand River turėjo pasistačiusi jau Dievo Apvaizdos vardu bažnyčią. Vedant greitkelį tą bažnyčia buvo nugriauta ir parapijos lietuvių gavę vyskupo leidimą pasistatė dabartinėje vietoje naują gražią Dievo Apvaizdos bažnyčią su Kultūros Centru, mokykla ir klebonija.

BALFO VAJUS

Balfo 76-to skyriaus valdyba vėl skelbia tradicinį spalio mėnesio piniginių vajų. Pajuskime pareigą visi padėti savo dosnia auka.

Vajui vadovauja inž. Jurgis Mikaila.

Vajaus darbas labai palengvėtų, jei savo auką patys įteiktų Balfo aukų rinkėjams prie lietuviškų bažnyčių sekmadieniais, spalio 2 ir 9 d. d., po šv. Mišių arba pasiunčiant skyriaus išdininkui Vladimir Staškui, 10037 Hazelton, Redford, Michigan 48239. Čekius rašyti "United Lithuanian Relief Fund of America" vardu.

RESPIRATORY THERAPISTS
We have positions open for RRT's, CRTT's and those eligible seeking an employment situation requiring maximum utilization of their education and experience. We are a progressive Medical Center on the move to becoming the health care leader in our region. Extensive physical plant renovations in our Ambulatory Service area are now in progress with scheduled completion in 1984. Our physician staff is comprised of many specialties found only in much larger institutions. Our Respiratory Therapy and other staff members take great pride in their ability to offer expertise in most health care fields to the citizens of the Mason County area usually rendered only in larger metropolitan areas. We offer a Respiratory Therapy environment that puts to maximum use each individual's special interest, competitive salaries, equal opportunities, security, excellent fringe benefits, and a friendly atmosphere in which each staff member feels as though they really belong. If you think you would like to become a part of us, please submit your resume or call: Supervisor: Respiratory Therapy Memorial Medical Center of West Michigan One Atkinson Drive Ludington, Michigan 49431 (616) 843-2591, Extension 239 (37-38)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

AUSTRALIJOS LIETUVIAI

Antanas Laukaitis

GRĮZUS NAMO

Smagu buvo keliauti po Ameriką, Kanadą, dalyvauti didžiosios Pas. Lietuvių Dienose, lieti prakaitėli sporto salėse ir stadionuose. Tai prisiminimai, kurie dar ilgai, ilgai liks visų australiečių sportininkų ir vadovų širdyse. Dar ir šiandien mūsų jaunuoliai, gaudami eibę laiškų iš savo naujųjų draugų ir draugių, gyvena gastrolinių dienomis mūsų paskutinėje išvykoje. Jau antrą kartą man teko tokiai išvykai vadovauti ir, manau, tai buvo mano paskutinis toks vadovavimas. Antrą kartą, atvažiuodamas į svetingąją Ameriką, aš neturėjau progos pasimatyti su savais giminėmis, kitais draugais ir prieteliais. Jie net pyksta ant manęs. Tačiau kam nors reikia būti tuo žmogumi, kuris prisiimtų visas jam metamas kaltes, padarytų jį net "raudonu", spaudoje net apkaltintų už blogą grupės vadovavimą, kaip tą padarė iš mūsų grupės išmestas adelaidiškis R. Sidabras, kartu su "Mūsų Pastogės" redaktorium. Ką padarysi, visaip gyvenime pasitaiko. Tačiau, tiek aš pats, tiek ir mano grupės visi buvę paskirų šakų vadovai, kokių ir geresnių aš niekuomet niekur nebūčiau galėjęs rasti, esame patenkinti savaisiais sportininkais ir jų individualiniais bei komandiniais pasirodymais. Iš viso laimėti Chicagoje 6 aukso, 25 sidabro ir 15 bronzos medalių jau

pasako, kad Australijos lietuviai sportininkai, nors ir turėdami savo priešininkus didžiųjų Amerikos ir Kanados lietuvių kolonijų geruosius universitetų ir kolegijų sportininkus, nepasirodė jau taip blogai ir visas įdėtas vargas bei susidare kelionės išlaidos, pilnai pasiteisina. Lygiai taip pat, nemanau, kad bent kuri Australijos lietuvių grupė ar pavieniai žmonės, būtų padarę didesnės lietuviams ir Australijai propagandos, kaip kad padarė mūsų sportininkai. Mes esame paruošę 17 laikraštinų puslapių vien tik iškarpių ir spaudos atsiliepimų lietuvių ir anglų kalba, kur buvo aprašyta šios mūsų gastrolės, pavaizduoją ir nuotraukomis mūsų susitikimus su paskirais įžymiais asmenimis. Šios brošiūros, su paskirais mūsų kelionės įdomesniais momentais, bus išsiuntinėta mūsų spaudai ir visoms Australijos Lietuvių Bendruomenės apylinkių valdyboms, įskaitant ir Krašto valdybą, bei paskirus sporto klubus, kad jie irgi žinotų ką padarė Australijos lietuvių sportininkai ir kaip jie reprezentavo Australijos lietuvius. Bet, ar tas ką padės, tai jau yra kitas klausimas.

Kaip ir Amerikoje, bei Kanadoje, ką man pasakojo sportininkų darbuotojai ir draugai, taip ir pas mus Australijoje, dar yra senųjų užkietėjusių žmonių, kurie vis dar galvoja, kad "su pilkele, per skylėlę, Lietuvos neišvaduosi" ir jokių

būdu nenori suprasti, kad šiandien, šiame moderniajame pasaulyje, fizinis auklėjimas ir sportas yra jaunimo neatskiriama draugas. Ir, jeigu mano mieste Sydnėje, Bendruomenės pirmininkas A. Mauragis negalėjo surasti nei vieno jaunuolio-ės, kuri reprezentuotų šią didžiausią Australijos lietuvių koloniją Jaunimo Kongrese, kai tuo tarpu sporto klubas "Kovas" čia turi aktyviųjų narių iš jaunimo net 140 ir į sporto šventę iš Sydnėjaus važiuo net 36. Tiesa, pačiu paskutiniu momentu, jam pavyko iš mūsų grupės ištraukti vieną, tik nesenai iš Lietuvos atvykusią merginą, kuri dirba toj pačioj "Palangoj", prieš kurią jis ir kiti jo "didieji kovotojai" taip šaukia. Net ir 200 dolerių valdyba nepagailėjo, kad ji juos reprezentuotų Jaunimo Kongrese. Ar tai ne humoras?

Jau oficialiai yra paskelbta, kad sekantis Jaunimo Kongresas vyks Australijoje. Tikrai, tai sveikintinas ir labai gražus pasiūlymas mums australiečiams. Tačiau, ypatingai Sydnėje, jau dabar turėtų būti pradėta tam ruoštis. Ir, aš nemanau, kad be sportinės jaunimo pagalbos, tas bus galima gerai padaryti. Jau pats reikalas pribrendo mūsų vyresniesiems, dabar daugumoje jau pensininkams, suprasti ir įsisąmoninti, kad be prieauglio ir jaunimo, mūsų visas lietuviškasis gyvenimas labai greitai dings, kaip kad dingo jau nemažai mūsų organizacijų, kurios to reikalo anksčiau nesuprato ir į savo eiles neįtraukė jauni-

mo. Laikas jau pradėti dirbti kartu ir, jeigu sportas, kaip visi tą labai gerai žino, yra populiarus jaunimo tarpe, tai į jį reikia ir atkreipti daugiau dėmesio ir patiems sportininkams sudaryti daug geresnes sąlygas, įtraukiant juos į bendrą mūsų gyvenimą ir lietuvišką veiklą.

Prieš kelias savaites Sydnėje įvyko metinis Bendruomenės susirinkimas. Kažkas prieš tai paleido humoristinius gandus, kad sportininkai ruošiasi perimti Sydnėjau Apylinkės valdžią. Išsigando buvęs ir dabartinis pirmininkas A. Mauragis. Prasidėjo asmeniniai kvietimai ir į susirinkimą prisirinko virš 100 žmonių ir tokių, kokių beveik niekada nematai nei Lietuvių Klube, nei kituose subuvimuose. O sportininkai net negalvojo įeiti į val-

dybą, nes jie ir taip daug darbo turi. Gi, susirinkimo metu, man, kaip išvykos vadovui, garbingasis pirmininkas, net užkimes rėkė, kad nebūtų leista pasakyti, kaip jo miesto sportininkai pasirodė Amerikoje ir Kanadoje. Gerai, kad dr. V. Vingilis, susirinkimo pirmininkas, yra kitaip galvojantis žmogus ir jis leido man padaryti pranešimą, kuris buvo visų šiltai priimtas, nes pasrodė ką atsiekė mūsų sportininkai.

Aš tikiu, kad ir naujoji P. L. B. valdyba atkreips daugiau dėmesio į sportuojantį mūsų jaunimą ir parems jį ir moraliniais, ir materialiniais daug daugiau, negu iki šiol tas buvo padaryta, tuo duodant gražų pavyzdį ir kitiems kraštams, nes tik jaunime mes turime savo gyvavimo ateitį.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

VYT. ALANTAS

Draugo Visakio karjera

(10) (R) Lietuvių Bendruomenės premijuota novelė

— Štai kur įsikūręs mūsų didvyris! — Sigas atsimerkė ir pamatė kambario viduryje stovinčią ir besišypsiančią Vyga.

— Vyga! Tu? Iš kur ir kaip? — jis pakilo.

— Atvažiuavau tau kompaniją palaikyti. Juk vasaroti vienam nuobodu, — ji griuvo į fotelį ištiesdama kojas. — Pavargau...

— Kada iš Kauno? ..

— Naktį, po premjeros.

— Kaip pavyko?

— Gerai. Dolgošėjėvas atsiuntė didžiausį krepšį gėlių. Atidaviau tavo numylėtinei Olga: jos jai ir priklausė. Ji mane įspėjo, kad po premjeros skubėčiau į autobusų stotį ir važiuočiau į žemaitiją. Važiavau visą naktį ir štai aš čia. Nepatinka? Kodėl nesveikini?

— Kas atsitiko?

— Kaip matai, nieko neatsitiko. Dolgošėjėvas po premjeros pakvietė mane vakarienes, bet aš jo kvietimo priimti nemalonėjau ir po spektaklio išėjau pro užpakalines duris tiesiai į autobusų stotį. Važiavau per visą naktį. Šiek tiek pavargau, nors važiuodama galėjau pasnausti.

— Bet tu neketinai taip greit iš Kauno

išvažiuoti...

— Reikėjo. Prieš spektaklį Olga buvo užbėgusi į teatrą ir papasakojo apie tavo vizitą, kurį tu užmiršai man paminėti: niekad nemaniau, kad tavo atmintis tokia trumpa. — Jos akyse žibčiojo pašaipūs žiburėliai.

— Tu niekad nebūtum patikėjęs, kad ten nieko nebuvo...

— Gal būčiau, gal nebūčiau, bet dabar tai nesvarbu: aš Olga patikėjau. Tau išėjus, ji paskambino Dolgošėjėvui ir paprašė atvažiuoti. Visų smulkmenų aš nežinau, bet iš jos pasakojimo man paaiškėjo, jog tas ruskis siuntė tave pas ją ne dėl juoko, o turėdamas galvoje rimtą sumanymą: apvesdinti tave su ja.

— Ką? Nemaniau, kad jis turi tiek humoro! — atsiverstinai nusijuokė Sigas. — Ta mergšė ėmė sapaloti! Pagaliau iš kur ji galėjo sužinoti?

— Mes, moterys, turime slapty receptų, kaip iš vyrų išvilioti paslaptis, — nusišypsojo Vyga ir pridūrė: — Nori tikėti, nori netikėti; tavo reikalas, bet tur būt patikėsi, ką tau Olga papasakojo kaip Dolgošėjėvas noris mane padaryti laimingą? — Sigas tylėjo, tuomet Vyga kalbėjo toliau: — Mes su Olga sumaišėm Dol-

gošėjėvui kortas: jis gali supykti ir mums visiems keršyti. Aš atskubėjau tave išpėti.

— Ar Olga daugiau kokių paslapčių iš Dolgošėjėvo neišgavo? — paklausė Sigas nerimaudamas.

— Kokių dar paslapčių? — nustebo Vyga.

— Nežinau kokių, tas vyras paslapčių visada turi, — nujuokavo Sigas imdamas rengtis. — Svarbiausio dalyko, apie mano broliu-dystės planus, jos nieko nežino, — jam dingtelėjo.

Brolienė praverė duris ir pakvietė svečius pusryčio.

7.

Per vakarienę Sigas užsiminė kad norėtų aplankyti tas vietas, kur vyko partizanų kautynės prie Didžbalio ežero. Brolis tuoju sutiko jam tas vietas parodyti, bet tik vėliau, nes po vakarienės jis turįs pasiruošti kelionei.

— Kokiai kelionei? — nustebo Sigas.

— Mūsų seniai buvo suplanuota kelionė Palangon pavasaroti. Jei nori gali važiuoti kartu, arba gali pasilikti.

— O kaip tu, Vyga? — jis pažiūrėjo į savo sužadėtinę.

— Aš noriu važiuoti į Palangą, — atsakė ji susižvalgydama su šeimininku.

Tas jų susižvalgymas jam pasirodė įtarus ir apamai jam atrodė keista, kad ji jaučiasi brolio šeimoje kaip sava.

Jau gerokai sutemus jis su broliu išėjo.

Keliukas vingiavo per tankyną. Iš teisybės ten nebuvo jokio keliuko, o tik neaiški pramina.

(Bus daugiau)

Ginos Čapkauskienės plokštelę pasitinkant

JURGIS JANUŠAITIS

Po visų išvažiavimų į gamtą, po malonių atostogų, kelionių ir malonaus poilsio, š. m. rugsėjo mėn. 9 d. vėl rinkomės į Jaunimo centro kavinę, bene į pirmąjį poatostoginį kuklų renginį — mūsų žymiosios solistės Ginos Čapkauskienės ką tik pasirodžiusios plokštelės sutiktuvės.

Nedaug teturime iškiliųjų dainos menininkų-solistų. Jų dainomis gėrimės koncertuose, operose. Tačiau visa tai praeina. O juk norime, kad jie išliktų gyvi ateičiai, ateinančiom kartom. Tad ir Ginos Čapkauskienės plokštelės laukime su dideliu dėmesiu ir viltimi, kad ji praturtins mūsų kultūrinio gyvenimo lobyną.

Į plokštelės sutiktuvės susirinko gražus būrys dainos meno mylėtojų ir solistės Ginos gerbėjų. Jų tarpe buvo malonu matyti mūsų solistus Danutę Stankevičytę, Margaritą ir Vaclovą Momkus. Sutiktuvėse pasigesta mūsų kultūrininkų ir kitų Ginos kolegų.

Šios plokštelės išleidimu, kaip žinia, rūpinosi specialus komitetas. Tad ir sutiktuvėse pirmas kalbėjo to komiteto pirmininkas Jonas Talandis. Pasveikinęs solistę Giną Čapkauskienę, pažymėjo, kad dar vienas geras darbas atliktas ir, kad ši plokštelė yra vertingas įnašas į mūsų kultūrinį gyvenimą. Dėkojo komiteto nariams ir visuomenei už paramą šią plokštelę išleidžiant. Tačiau telkiant lėšas paaiškėjo, kad JAV plokštelės išleidimo kaštai pakilo dvigubai ir tokiose sąlygose nebūtų buvę galimybės plokštelę išleisti. Tik dėka pačios solistės Ginos Čapkauskienės sumanumo, ryžto ir savo įnašo, plokštelė išleista Kanadoje.

Solistė Gina Čapkauskienė savo kukliame žodyje išreiškė ypatingą padėką plokštelei leisti komitetui, suminėdama komiteto narių pavardes. Plokštelę iš-

leisti paskatinusi jos gera drauge Birutė Kožicienė, po vienos operos spektaklio išaiškinusi tokios plokštelės reikalingumą. Šia plokštele solistė Gina norėjusi apvainikuoti savo 20-ties metų dainavimo karjerą. Plokštelė skirta ne tik lietuviams, bet ir svetimtaučiams. Dainų dalis yra įdainuota ir anglų bei prancūzų kalbomis. Dėkojo savo artimiausiems talkininkams — Birutei Nagienei ir P. Povilaičiui už dainų išvertimą į svetimų kalbas ir Aleksandrui Stankevičiui talkinusiui solistei dainas įkurdinant. Tai buvęs ilgas, sunkus ir varginantis darbas tačiau visos kliūtis buvo sėkmingai įveiktos. Prisiminimui solistės koncertų išleistos kasetės su dainomis, kurios ypač tinka jaunimui jas naudojant automobiliuose.

Po to komiteto išdinininkas Juozas Šulaitis išsarašė šaukė mecenatus, o solistė jiems įteikdama plokšteles davė autografus. Plokštelę pirkto didelis dalyvių skaičius, rikiavosi eilutėje ir miela Gina visiems plokšteles pasirašė.

Pirmininkui pranešus, kad visi kviečiami vaišintis, sutiktuvė dalyviai rikiavosi eilutė prie maisto, užvirė pokalbiai ir niekas nebekreipė dėmesio į naujos plokštelės pademonstravimą. Tiesa, solistės balsas gražiai skambėjo iš plokštelės per garsiakalbius, tačiau tam momentui niekas nebeskyrė dėmesio. O vistiek gaila. Juk buvo graži, kultūrinio įvykio šventė. Niekas iš kultūrininkų ar dainos menininkų ir muzikų nepasveikino solistės su pasisekusių laimėjimu, niekas išsamiau iš muzikų neaptarė plokštelės dainų, nesuapžindino auditorijos su plokštelės muzika.

Kaip gaila, kad kartais mes daugiau dėmesio kreipiame į kūno, bet ne į dvasinį peną. Naują plokštelę, žinoma, visi išklausys na-

Plokštelės išleidimo komitetas su sol. G. Čapkauskiene. Sėdi: M. Remienė, pirm. J. Talandis, sol. G. Čapkauskienė, J. Šulaitis. Stovi: R. Dirvonis, D. Korzonienė, A. Lipskienė, M. Marcinkienė, A. Šlutas, A. Šulaitienė, J. Stropas.

muose. Bet būtų buvę daug iškilingiau, jeigu tai būtų atlikta visiems su dėmesiu klausantis sutiktuvėse.

Solistės Ginos Čapkauskienės plokštelė pavadinta: "Gina Capkas" vardu. Taip esą geriau suprantama amerikiečiams ir kitų tautų žmonėms. Solistę lietuviškoji visuomenė puikiai pažįsta. Tai koloratūrinis sopranas, muzikos kritikų dažnai vadinama lakštingalos vardu. Ji dainavusi Kanadoje JAV ir kituose laisvojo pasaulio kraštuose, lietuviams ir kitataučiams. Lietuvių operoje įvairiose operose atlikusi pagrindinius vaidmenis. Turi ypatingai gražų balsą. Šioje plokštelėje tik dainos, nėra operų arijų, tuo ji skirtinga nuo kitų solistų išleistų plokštelių.

Pirmoje plokštelės pusėje B. Budriūno — Dainos gimimas, žodžiai H. Radausko; J. Stankūno — Mergaitė — žodžiai Mairo; G. Gudauskas — Gintarėlis — žodžiai L. Andriekaus; A. Stankevičiaus — Vandens malūnėliai — žodžiai H. Nagio ir J. Govėdos; Serenada — žodžiai J. Baltrušaičio. Antroje plokštelės pusėje V. Herbert — Kad matyčiaus aš vėl Neapolį; W. A. Mozart — Lopšinė; R. Sieczynski — Viena, mano sapnų miestas; F. Von Flotow — Paskutinė rožė ir J. Strauss — Pavasario balsai, vertė St. Santvaras.

Komitetą sudarė: Jonas Talandis — pirmininkas, Alina Lipskienė — vicepirmininkė, Birutė Kožicienė — sekretorė, Juozas Šulaitis — išdinininkas, Alvydas Vasaitis — muzikinės dalies vadovas. Be to veikė atskiros komisijos, kuriose dirbo Marytė Reminė, Matilda Marcinkienė, Birutė Bagdonienė, Aldona Šulaitienė, Danutė Korzonienė, Ona Abromaitienė, Kazys Pabedinskas, Rimantas Dirvonis, Vladas Stropas ir Anatolijus Šlutas. Šie žmo-

nės dėjo pastangas sutelkti lėšų. Plokštelės išleidimas JAV būtų atsėjęs iki 40,000 dol. Tačiau Kanadoje išleista už apie 20,000 dol. Komitetas sutelkė virš 10,000 dol.

Šia proga tenka nuoširdžiai pasveikinti ir padėkoti mūsų iškiliajai solistei Ginai Čapkauskienei už brangią dovaną — naują plokštelę, kuri praturtina išeivijos kultūrinio gyvenimo lobyną.

Pasirašant plokštelę. Iš kairės: V. Paulionis, J. Šulaitis, V. Lapienė, J. Janušaitis ir sol. G. Čapkauskienė.

"Amber Holidays"

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

Dar yra vietų šiose grupėse:

Gruodžio 26 — \$1175.00
(su Ryga)

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

1984 METŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ jau patvirtintos — pirmoji grupė išvyksta balandžio 18 d. REGISTRACIJAS PRIIMAME DABAR.

Registracijos, informacijos reikalui
SKAMBINKITE

1-800-722-1300 (TOLL FREE)

Massachusetts ir Kanadoje 1-617-268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms —
sutvarkome dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES.

KASA LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

Susijungusi su Lietuvių Fondo
Federalinio Kredito Kooperatyvu
AKTYVAI 16,000,000 dolerių

KASOS VALANDOS:

MARQUETTE PARKE

2422 W. Marquette Rd.
Chicago, IL 60629
Tel. 737-2110

Pirm. 2:00—6:00

Treč. 2:00—6:00

Šešt. 10:00—12:00

CICERO

1445 So. 50th Ave.
Cicero, IL 60650
Tel. 656-2201

Antr. 3:00—6:00

Ketv. 3:00—6:00

Šešt. 10:00—12:00

Moka už Einamąją sąskaitą 9%. Paskolos nuo 12.5%.
Turime įvairius sertifikatus (procentai keičiasi kas savaitę).

Visos sąskaitos apdraustos iki \$100,000.

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

CHICAGOJE PRAŽYDO "RAIBOS AGAVOS"

1983 Aušros metai derlingi naujomis knygomis ir leidiniais. Rašytojo-publicisto Bronio Railos pasirodė dvi knygos: "Raibos agavos" ir "Kitokios Lietuvos ilgesys". Agavos išleido londoniškis Nidos klubas, o Ilgesį — Vilties leidykla. Kaip pats autorius informavo, kad Agavos leidyklai buvo įteiktos 1980 metais, bet leidykloje įvykusieji pasikeitimai suvėlino knygos išleidimą. Agavos skaitytojus pasiekė ankstyvą pavasarį, kai Ilgesys vos suspėtas dar šiltas atgabenti į knygos pristatymą ir tai be aplanko.

Šių dviejų Bronio Railos knygų sutiktuves suruošė Lietuvių žurnalistų s-gos centro valdyba, vadovaujama Jurgio Janušaičio, rugsėjo 18 d. Lietuvių Tautinių Namų salėje. Sutiktuvėse dalyvavo ir pats autorius Bronys Raila su žmona Daneta, atvykę iš tolimojo Angelų miesto ir pasiruošę aplankyti didesnes lietuvių gyvenvietes bei draugus.

Šiltu žodžiu popietę atidarė pirm. Jurgis Janušaitis, pasveikino autorių, gausiai susirinkusius lietuviškos knygos bičiulius ir programai praversti pakvietė vicepirm. Algirdą Pužauską. Už specialaus stalo susėdė: šių knygų autorius ir Lietuvių žurnalistų sąjungos garbės narys Bronys Raila su žmona Daneta, Lietuvių rašytojų draugijos pirm. Anatolijus Kairys, Amerikos balso bendradarbis ir buvęs Lietuvių žurnalistų sąjungos centro valdybos narys Vladas Būtėnas, knygos mecenatas Kostas Ramonas, Nijolė Jankutė-Užubalienė, Mykolas Drunga, o taip pat ir čia dalyvavę centro valdybos nariai.

Apie Railos Agavas kalbėjo rašytoja Nijolė Jankutė-Užubalienė. Ji atskleidė Railos kalbos ir stiliaus grožį, žodingumą ir logišką dėstymą. Railos Agavos tin-

ka skaityti visiems: gimnazistams ir studentams, vyrams ir moterims, jauniems ir seniems, kas tik domisi lietuvių kultūriniu ir visuomeniniu-politiniu gyvenimu. Imkime ir skaitykime, baigė savo žodį prelegentė.

Apie "Kitokios Lietuvos ilgesį" kalbėjo publicistas, Draugo redaktorius Mykolas Drunga. Šioje knygoje yra surinktos prakalbos perduotos per Laisvės radiją į ok. Lietuvą. Tai daugiausia patikslinimai ir atsiliepimai į vietinių laikraštinių ar rašytojų iškrypimus bei melus. Prelegentas M. Drunga stabtelėjo prie svetimybių skverbimų į lietuvių raštiją. Ir ok. Lietuvoje ir čia pradedama vis daugiau ir daugiau vartoti ne tik tarptautinius žodžius, bet ir hibridus. Kalbininkų pastangos grįžinti lietuvių kalbą, atsimuša į rašančiųjų nepaisymą ir pasirinkimą lengviausio kelio. Knyga — Kitokios Lietuvos ilgesys — yra vertingas įnašas ne tik į lietuvių literatūrą, bet ir šių laikų gyvenimą.

Knygos mecenatas Kostas Ramonas pasidžiaugė Railos raštais ir išreiškė pasitenkinimą, kad galėjęs prisidėti prie šios knygos paskleidimo lietuviškos visuomenės tarpe. Kiekvienais metais galėtų finansuoti dviejų gerų knygų išleidimą, tik ne romanų ar apysakų.

Žodį tarė ir šių knygų autorius Bronys Raila. Kaip paprastai, padėkojo leidėjams, ypač mecenatui, kalbėtojams, žurnalistų centro valdybai, gausiai susirinkusiems svečiams ir visiems prisidėjusiems prie šių knygų pasirodymo. Pastebėjo, kad išeivių veikloje, dar ir šiandien pasilieka prie ankstyvesnio galvojimo, kad kultūrinis pradas turėtų būti statomas pirmoje vietoje. Savo žodį Br. Raila užsklendė iš juostos pademonstravęs dvi 5 minučių laidas, perduotas per Laisvės radiją į ok. Lietuvą.

Buvo ir paklausimų, kuriuos atsakinėjo autorius Br. Raila.

Popietę užbaigė pirm. Jurgis Janušaitis, šiltai padėkojęs knygų autoriui, talkininkams ir visiems popietės dalyviams.

Valdybos rūpesčiu visi dalyviai buvo pavaišinti kava ir skanumynais, o rašytojas Bronys Raila autografavo knygas. "Kitokios Lietuvos ilgesys" buvo gauta tik 50 knygų, kurios visos bematant buvo išparduotos ir pritrūko. Man pačiam nepavyko įsigyti, todėl negaliu nė metrikos duoti. Mecenato pageidavimu, knyga kietais viršeliais parduodama po 5 dol. Galima gauti Dirvoje ir pas platintojus.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

LB Marquette Parko apylinkės valdyba, vadovaujama Birutės Vindašienės, rugsėjo 18 d., suruošė tautos šventės minėjimą. Minėjimas pradėtas šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje šv. mšiomis, kurias atnašavo ir atitinkamą pamokslą pasakė kun. Juozavičius, giedojo parapijos choras, vadovaujamas muziko Antano Lino.

Minėjimas buvo tęsiamas parapijos salėje, kur susirinko pora šimtų žmonių, padarydami rengėjams netikėtumą, nes tikėjosi tik šimtinės. Buvo renkamas solidarumo mokestis ir aukos bendruomenės reikalingoms.

Minėjimą pradėjo pirm. B. Vindašienė ir programai praversti pakvietė J. Janušaitį. Invokaciją sukalbėjo klebonas kun. Antanas Zakarauskas. Pagrindinę paskaitą skaitė vicekonsulė Marija Kriaučiūnienė. Įdomu, kad apie Vytautą Didįjį trumpą ištrauką davė iš Maironio parašytos Lietuvos istorijos, išleistos 1906 m. Petrapilyje. Pageltę ir sudulėję knygos lapai bylojo, kad ir prieš 80 metų lietuviai rūpinosi savo tautos didvyriais ir džiaugėsi jų darbais. Prisiminė prieš šimtą metų pasirodžiusią

Br. Railos knygų sutiktuvių rengėjai su programos dalyviais. Iš kairės sėdi: Nijolė Jankutė-Užubalienė, Mykolas Drunga, Daneta ir Bronys Railos, Anatolijus Kairys. Stovi: Bronius Juodelis, Algirdas Pužauskas, Petras Petrutis, Jurgis Janušaitis ir Kostas Ramonas.

M. Nagio nuotr.

Aušrą, žadinusią tautą iš snaudulio.

Prelegentės žodį sustiprino dvi mokinukės — Sa-

bina Markvaldaitė ir Zita Dubinskaitė, padėklamavau-

(Nukelta į 10 psl.)

Rugsėjo 17 d. Chicagoje, St. Balzeko iniciatyva buvo suruoštas banketas muz. Faustui Stroliai pagerbti. Pranas Neimanas, gyvenantis Clevelande, ta proga Stroliai padovanojo savo darbo lietuviškas kankles. Nuotraukoje iš kairės: St. Balzekas, Pranas Neimanas ir Faustas Strolia.

**NAUJA
BRONIO RAILOS
knyga —
ŠIMTAS
PRAKALBŲ
Į LIETUVĄ**

**KITOKIOS
LIETUVOS
ILGESYS**

Kietais viršeliais, su aplanku dail. V. Žiūšaus, 408 psl. Išleido Vilties leidykla su mecenato K. Ramono pagalba. 408 psl. Kaina 5 dol.

— — — — — I Š K I R P T I — — — — —

Siunčiu 5 dol. ir prašau atsiųsti Bronio Railos naują knygą "KITOKIOS LIETUVOS ILGESYS". (Vilties draugijos nariams 4 dol.). Persiuntimo išlaidoms pridėti 1 dol.

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Pavardė ir vardas

Adresas

Bronys Raila pasirašo knygą dr. Leonui Kriaučiūnui. Gilumoje Petras Petrutis ir D. Railienė. M. Nagio nuotr.

CHICAGO

(Atkelta iš 9 psl.)

sios po eilėraščių. Dainuojančios žemaitės — Bronė Stravinskienė, Aldona Underienė ir Dana Varanckienė, akomponuojant Alvydai Eitutytei, padainavo šias dainas: Apsaugok Aukščiausias, Mūsų žemė Lietuva, Tėviškė, Už jūrų, už kalnų ir bisui Nuolankiai prašau (Rosini). Dainuojančios žemaitės yra susidainavęs muzikinis vietas ir dažnas renginių talinkininkas. Joms vadovauja Kazys Skaistgirys.

Po šios programos pirm. V. Vindašienė pranešė apie augančius kriminalinius nusikaltimus ir numatomą policijos ausaugos sumažinimą. Prašė dalyvauti susirinkimuose ir demonstracijose prie policijos vyriausios būstinės, kad šiam rajonui padidintų, o ne mažintų apsaugą.

Minėjimas baigtas visiems sugiedojus Lietuvos himną. Minėjimas buvo trumpas, bet turiningas. Po minėjimo visi dalyviai valdybos buvo pavaišinti.

KORP! NEO-LITHUANIA SUVAŽIAVIMAS

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba neolituanių suvažiavimą — didžiąją sueigą, šaukia š. m. lapkričio 12 d. 1 val. p. p. Lietuvių Tautiniuose Namuose, 6422 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill.

Darbotvarkėje numatyta:

10 val. ryto šv. Mišios tėvų jėzuitų koplyčioje, žuvusių pagerbimas, mirusių korporantų kapų lankymas;

1 val. p. p. Lietuvių Tautiniuose Namuose: iškilminga sueiga, (paskaita, sveikinimai);

2 val. p. p. darbo posėdis (pranešimai ir naujų organų rinkimai);

7 val. vak. Chicago padalinio iškilminga sueiga ir vakarienė.

Visi neolituani — es kviečiami didžiojoje sueigoje dalyvauti.

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba

IDOMUS KONCERTAS

"Margutis" rengia idomų ir dėmesio vertą koncertą. Spalio 16 d. 3 val. p. p. Jaunimo centre rengiamame

BOSTONO LIETUVIAI

PIRMAS ŠIŲ METŲ KULTŪRINIS SAVAITGALIS

Spalio 1 d., šeštadienį, 7:30 val. vakare Tautinės Sąjungos namuose, 484 E. 4th St., So. Bostone, įvyks idomus kultūrinis subatvakaris, dalyvaujant svečiams prelegentams.

Programoje — dr. Elenos Marijošiūtės-Vaišnienės žodis: "Raibos agavos", "Kietokios Lietuvos ilgesys" ir Bronys Raila prabėgomis. Knygų autorius Bronys Raila "Tai kas neparašyta — nepasakyta". Vakaras tikrai bus idomus. Visi yra kviečiami ir laukiami.

PRIEAUGLIŠ MENO SRITYJE

Kaip mūsų visuomeniniams ir politiniams darbams taip lygiai kultūrinei veiklai reikalingas prieauglis, be kurio anksčiau ar vė-

koncerte programą atliks jaunos ir daug žadančios pajėgos — Rūta Pakštaitė — sopranas, Carmen Valenčiūnas De Michael — baritonas, Vytautas Jonas Bakšys — pianistas. Akompanuos Robertas Mockus Bilietai iš anksto gaunami "Margučio" raštinėje ir Vaznelių prekyboje.

VAIZGANTO 50 METŲ MIRTIES MINĖJIMAS

Chicago neolituani ir tautininkai ruošia tautos žadintojo, rašytojo kan. Juozo Tumo-Vaižganto 50 metų mirties minėjimą spalio 9 d., Lietuvių Tautiniuose namuose.

Paskaitą skaitys bostoniškas poetas Antanas Gustaitis, meninę dalį atliks dainuojančios žemaitės — Varanackienė, Stravinskienė ir Underienė, raštų ištraukas skaitys jaunimas.

Lietuviškoji visuomenė kviečiama atsilankyti.

Minėjimą ruošia Korp! Neo-Lithuania Chicago padalinio valdyba, pirmininkaujama Audronės Karalienės ir ALT S-gos Chicago skyriaus valdyba, vadovaujama dr. Leono Kriaučeliūno.

liau sustings visas mūsų gyvenimas.

Bostone tuo sielojasi Laisvės Varpas, ruošiamas koncertus šūkiu: "Pažinkime ir remkime savo talentus". Iš tų, į kuriuos tokiais koncertais buvo kreipiamas mūsų visuomenės dėmesys, išaugo tokie iškilūs dainininkai, kaip L. Šukytė ir A. Voketaitis. Laisvės Varpo rudens koncertu spalio 2 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje vėl raginama lietuvių visuomenę pasidžiaugti dviem mūsų jaunais talentais, jau susilaukusiais reikalingo įvertinimo ir pripažinimo amerikiečių muzikiniame gyvenime. Tai dainininkė Rūta Pakštaitė, sopranas iš Chicago ir Vytautas Bakšys, pianistas, kilęs iš Dorchesterio, dabar gilinąs studijas New Yorke. Abu jie yra LB Kultūros Tarybos vasario 19 d. surengto jaunųjų talentų koncerto konkurso laimėtojai.

Dainininkė Rūta Pakštaitė savo gabumais yra laimėjusi eilę stipendijų studijoms ir įvairių premijų. Taip jai pripažinta Chicagoje stipendija dainavimo studijoms. 1981 m. ji laimėjo pirmąją premiją Illinois valstijoje savo balso kategorijoje. Studijas ji baigė bakalauro laipsniu. Nuo jaunystės Rūta Pakštaitė dalyvauja lietuviškame gyvenime. Ji yra baigusi Chicago Pedagoginį Lituanistikos Institutą ir kelis kartus dalyvavusi Lituanistikos seminaruose. Dideliu pasisekimu Rūta Pakštaitė dainavo 1979 m. Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongrese, 1982 m. koncertavo Australijoje su baritonu Mark Clark, atliko du pilnus rečitalius Chicagoje ir vieną Toronte, Kanadoje.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

RELOCATED TO Miami, Florida. Working Foreperson-Mechanic. Minimum 8 years experience. Wells Spinal transfer machine. Starting salary \$30,000—Benefits. Also Wells-Woodfield hand fed operators, Wells box-spring coiler.

AUTOMATIC SPRING PRODUCT,
(305) 635-8020

(34-40)

Pianistas Vytautas Bakšys Bostono ir apylinkės lietuviams jau žinomas iš Laisvės Varpo koncertų ir kitų pasirodymų. Tai išskirtinų gabumų pianistas, besireiškiantis taip pat kaip kompozitorius. Pernai birželio mėn. jis baigė Naujosios Anglijos Muzikos konservatoriją bakalauro laipsniu su aukštu atžymėjimu. Dabar jis lanko State University of New York — Stony Brook muzikos mokyklą kur ruošiasi magistro laipsniui, kaip pianistas. 1981 m. Vytautas Bakšys su Naujosios Anglijos Muzikos Konservatorijos simfoniniu orkestru, kaip pianistas, lankė įvairius kraštus Europoje, kur susilaukė aukšto įvertinimo. Kaip gabus pianistas, Vytautas Bakšys mokosi visą laiką gaudamas amerikiečių stipendijas.

Šių dviejų jaunų talentų koncertas — tai retas įvykis Bostono ir apylinkės lietuvių gyvenime. Tad skirkime spalio 2 d. tam koncertui.

RUOŠIASI SUKAKTIES MINĖJIMUI

Jono Vanagaičio šaulių kuopos įkūrėjas ir ilgą laiką jai vadovavęs buvo Albinas Šliažas. Jonas Vanagaitis buvo Mažosios Lietuvos didelis lietuvių veikėjas, tad ir mūsų kuopa buvo pavadinta jo vardu. Be to, jo dvi dukterys Ona Šliažienė ir Ieva Janukėnienė yra mūsų kuopos garbingos narės.

Vėliau kuopos vadovavimą perėmė ir net tris kadencijas vadovavo inž. Juozas Stašaitis. Jam išsikėlus gyventi į Brocktoną, kuopai vadovavo tuo metu buvęs vicepirm. Povilas Tyla. Dabartiniu metu kuopai vadovauja Stasys Augonis.

Š. m. lapkričio 27 d. kuopa ruošiasi iškilmingai paminėti savo 25 metų veiklos sukaktį. Minėjimas bus pradėtas pamaldomis 10:15 val. ryte šv. Petro bažnyčioje, So. Bostone. 11:30 v. minėjimas su menine programa tęsiamas šv. Petro parapijos salėje. Dabartiniu metu kuopoje yra 44 nariai.

Pagal išgales kuopa remia spaudą ir kitokią lietuvišką veiklą.

PARENGIMAI

• Spalio 1 d. Kultūrinis subatvakaris Tautinės Sąjungos namuose.

• Spalio 2 d. Laisvės Varpo koncertas So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• Spalio 16 d. Elenos Jučiūtės naujos knygos Igarikos Naujamiestis pristatymas Tautinės Sąjungos namuose, So. Bostone.

• Spalio 22 d. Lituanistinės mokyklos tėvų komiteto rengiamas tradicinis balius So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• Lapkričio 13 d. šv. Petro parapijos kalėdinis bazaras So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• Lapkričio 20 d. Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• Lapkričio 27 d. Jono Vanagaičio šaulių kuopos 25 metų sukaktis. 10 val. Mišios šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone, o tuojuo po mišių iškilmingas minėjimas salėje po bažnyčia.

• 1984 m. balandžio 1 d. Stepono ir Valentinos Minkų vedamos radijo valandėlės 50 metų sukakties minėjimas So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje, o rugpjūčio 12 d. piknikas Romuvos parke, Brocktone.

BEVERLY SHORES

RUDENS TRADICINIS BALIUS

Su vasara atsisveikinti ir rudenį pasitikti Beverly Shores Lietuvių klubas rengia tradicinį balių, spalio 1 d. 7 val. vak. gražioje Jonynų salėje, apsuptoje sodu ir eglyno. Vieta ir aplinka pasakiškai graži. Lietuviško skonio maistą ruošia patyrusios šeiminkės. Prie gėrimų patarnaus didelis būrys vyrų ir moterų. Dail. Vladas Vijeikis, turįs daugel talentų, ryškiai besireiškiantis plunksna, visados laukiamas pasirodant su feljetonais, juokingais, aktualaus turinio eilėraščių kupletais. Jis atliks programą. Šokiams gros geriausias Chicago lietuvių orkestras "Neo-Lithuania", vedamas Algio Modesto.

Svečiai suplauks iš plačių apylinkių: Union Pier, New Buffalo, Michianos ir šimtas jų iš Chicago.

Du žymūs dailininkai padovanos meno kūrinius. Prof. dail. Arvydas Algiminas, aukštai vertinamas meno galerijų, kritikų, padovanos vieną kūrinių. Dail. Ed. Walaitis, buvęs Chicago Tribune meno direktorius, žymus akvarelistas taip pat padovanos vieną paveikslą. Be to, laimingajam svečiui teks tautiniais drabužiais papuošta lėlė ir kitos dovanos.

(vk)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

'Aušros' minėjimas New Yorke

Pirmojo tautinio atgimimo laikraščio "Aušros" išpūdingas minėjimas New Yorke lietuviams įvyko rugsio 18 d. Kultūros židinžje, Brooklyne, N. Y. Jautrų ir iškilingą išpūdį sudarė simbolinė scenos dekoracija, kurią sukūrė rašytojas P. Jurkus ir dail. Česlovas Janušas. LB New Yorke Apyg. ir šio minėjimo komiteto pirmininkas A. Vakselis atidarė ir pakvietė tautiškais drabužiais apsirengusias jaunas lietuvaites uždegti 10 žvakių, kurios simbolizuoja 10 metų nuo "AUŠROS" gimimo.

Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis trumpai nušvietė priešaušrio laikotarpį iki pirmojo "Aušros" pasirodymo, pažymėdamas, kad jo šaknų reikia ieškoti jau XVI amž. su I-sios knygos lietuvių kalba pasirodymu 1547 m. Jis kalbėjo: "Oficialiai apkrikštijus Lietuvą 14-jo šimtmečio pabaigoje su dideliu agresyvumu pradėjo Lietuvon veržtis lenkų kalba ir kultūra. Sąlygos tam buvo palankios, nes ir didžiausios Lietuvos galybės metu jos valdovai nedaug dėmesio terodė lietuvių kalbai".

Jis priminė, jog 16-jame šimtmetyje staiga iškyla didelis Lietuvos savistovumo propaguotojas žemaičių vyskupas Merkelis Giedraitis, kuris ne tik priešinasi lenkų politiniam įsigalėjimui Lietuvoje, bet kreipia ypatingą dėmesį į lietuvių kalbą. Jo paragintas ir skatinamas kanauninkas Mikalojus Daukša išverčia iš lenkų kalbos Ledesmos POSTILA CATHOLICKA, kuri atspausdinama 1599 m. Vilniuje. Ir tai mūsų ypatingą dėmesį kreipia šiai religinei knygai lenkiškai parašytas įvadas, kurio pobūdis yra tautiniai politiniai. Tai pirmas švystelėjimas anų laikų Lietuvoje išėjęs iš didelių lūpų. Ir čia prelegentas cituoja keletą būdingesnių ištraukų:

"Žinau, kaip visos tautos vertina, myli ir brangina veikalus gimtąja kalba rašytus (todėl, manau, visos tautos suskato versti knygas iš kitų kalbų į savas), tik tai mūsų lietuvių tauta, (bajorai) besimokydama lenkų kalbos ir ją vartodama, taip yra paniekinusi, apleidusi, kone išsižadėjusi savo kalbos, jog kiekvienas tai aiškiai mato, bet už tai vargu ar kas ją pagirs."

"Kur gi sakau, pasaulyje yra tauta, tokia prasta ir niekinga, kad neturėtų šių trijų savų ir tarsi įgimtų dalykų: tėvų žemės, papročių ir kalbos? Visais amžiais žmonės kalbėjo savo gimtąja kalba ir visados rūpinosi ją išlaikyti, turtinti, tobulinti ir gražinti... Kal-

ba yra bendras meilės ryšis, vienybės motina, pilietiško tėvas, valstybės sargas..."

Toliau kalbėtojas priminė, kad POSTILĖS įvade pasakytieji žodžiai turėjo įtakos ateinančioms kartoms. Konstantinas Sirvydas (1580-1631) paleido į pasaulį pirmąjį lietuvių kalbos žodyną "Dictionarium trium linguarum" ir "Punktus įsakymų". Prūsijoje veikė Daukšos bendraamžis Jonas Bretkūnas, Karaliaučiaus universiteto prof. Abraomas Kulvietis, Simonas Vaišnora, pirmosios lietuvių gramatikos autorius Danelius Kleinas ir kiti.

19 šimtmetyje į areną ateina Lietuvos valstiečių vaikai. Rašto valstiečius mokęs vyskupas Motiejus Valančius ir iš praeities stiprybę semti išmokęs Simonas Daukantas su keliais kitais pribrandino dirvą "AUŠRAI". 60 metų prieš "AUŠRĄ" Prūsijoje ėjo "Nusidavimai Dievo Karalystėje" ir vėliau Evangelijos populiarinimas tarp žydų ir pagonių". Bet šie periodiniai leidiniai nieko bendro neturi su "AUŠROS"

propaguota lietuvių tautos atbudimo dvasio, baigė savo žodį Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo prof. dr. Antanas Klimas, kuris išsamiai nušvietė lietuvių tautos liūdną padėtį, kol pasirodė pirmoji "AUŠRA". Jokio lietuviško laikraščio Didžiojoje Lietuvoje nebuvo, pabrėžė prelegentas, o Mažosioje Lietuvoje kartais tai vienu, tai kitu vardu lietuvių kalba laikraščiai: "Keleivis", "Lietuviška Ceitunga" ir kiti, bet jie buvo skirti vietiniams lietuvių (liuteronų) reikalams. Jie pačios Didžiosios Lietuvos nepasiekė.

Kaip mes visi gerai žinome, sakė jis, tuo metu rusų okupacinė valdžia buvo nutarusi visiškai nušluoti, nustrinti iš istorijos ir iš žemėlapių Lietuvos ir lietuvių vardą. Nuo 1864 metų buvo uždrausta lietuvių spauda lotyniškais raidėmis. Tokio uždraudimo pasaulis dar niekad nebuvo matęs, bet, anot Maironio, apie tai Vakaruose "net šunės nežinojo..."

Ir štai šitoje beviltiškoje naktyje, šitoje tamsoje, ši-

toje tautinėje tuštumoje — toli toli Vakaruose, labai tyliai, vargais negalais sukurta pasirodo pirmoji "AUŠRA"! Jos iš viso išėjo tik 40 numerių, bet keli numeriai buvo dvigubi ir trigubi, tai viso labo išėjo tik 29 atskiri sąsiuviniai ir jie kalbėjo lietuviškai, kalbėjo visiems lietuviams, kalbėjo apie Lietuvą, apie lietuvius, apie lietuvių tautos praeitį, ateitį ir dabartį. "AUŠRA" buvo skiriama visiems lietuviams — visų kartų, visų religijų, visų tarmių, visų miestų, visų profesijų, ne tik Lietuvoje gyvenantiems, bet ir svetur.

"AUŠROJE" jau savo pirmuosius bandymus spausdino ir tokie vėlesnieji klasikai, kaip Maironis, Kudirkas, Dambruskas, Jakštas, Jonas Jablonskis ir kiti. "Aušra" nutiesė aiškius bendrinės kalbos kelius, o tokios vienos bendrinės (bent tuo metu rašomosios) kalbos išryškintos, sutikslintos savo struktūroje ir leksikone — Lietuvai labai jau reikėjo; tai buvo gyvybinis reikalas.

Prelegentas pažymėjo, jog ir tada buvo daug nesutikimų dėl religijos vaidmens tautos atgimimo veikloje. Bet visi aušrininkai, iš

kur jie nebūtų kilę ir kokių pažiūrų buvę, visi praktiškai sutarė vienu klausimu: lietuvių kalbai priklauso pagrindinė, centrinė vieta. Ją reikia visų rūpesčiu atgaivinti, išugdyti, išpuošti, išgražinti, nes tik ji gal ir turi tapti viso tautinio darbo, kultūros, literatūros, mokslo, visuomeninio ir kasdieninio gyvenimo nešėja, ugdytoja, saugotoja. Dabar mums tai aišku, bet tada buvo ir kitaip galvojančių.

Toliau prof. A. Klimas skaičiais nurodė "Aušros" redaktorius, kurių skaičiuje buvo: dr. J. Basanavičius, dr. J. Šliupas, J. Mikšas, M. Jankus, Andziulaitis. Spausdinama tiražo 1000 egzempliorių. Bendradarbių apie 75, turinys įvairus, linija: tautinė, nuosaiki, rami, nors kartais vienas kitas redaktorius ir papurkštaudavo.

"Aušros" sumanytojai, leidėjai, redaktoriai buvo daugiausia jauni žmonės: studentai, jauni gydytojai, inžinieriai, kunigai, mokytojai, tarnautojai, vienas kitas ūkininkaitis. Ilgiau eiti "Aušra" negalėjo dėl lėšų stokos. Kalbėtojas pakartojo dr. J. Basanavičiaus žodžius "Idant sandora ir meilė viešpatautų tarp visų lietuvių" ir pakartojo, jog tie žodžiai labai tiktų mums visiems ir šandien.

Baigiant jis priminė, jog ir šių dienų Lietuvos pagrindžio "Aušra" ne tik tęsia anos senosios "Aušros" numeraciją, bet ir jos tikslai panašūs, kad iš "Aušros" pasklidusi tautinė šviesa niekad nenublanko, nesusilpnėjo, o vis augo ir stiprėjo. 1918 metais ši jau galinga šviesa prikėlė Lietuvą laisvei ir nepriklausomybei; ši šviesa tebešviečia mums ir dabar — iš anų dienų ir net tiesioginiai kalbėdama į mus atgimusių pagrindžio "Aušros" lūpomis.

Meninėj dalyj Bolev Bolevičius padeklamavo iš Aušros poezijos, o Harmonijos kvartetas, vadovaujamas Viktoro Ralio, padainavo keletą dainų. Programai vadovavo Vida Jankauskienė.

Emilija Čekienė

Superior Savings

ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

NAUJAS PATARNAVIMAS ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS ČEKIŲ SĄSKAITĄ

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,

šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

EXCELLENT OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP
to work and live in a small congenial community and a 72 bed new facility.
RESPIRATORY THERAPIST
Excellent opportunity for Certified Respiratory Therapy Management Personnel in new health care facility. Management experience required.
Also
CERTIFIED MEDICAL RECORD TECHNICIAN
REGISTERED NURSES
MED/SURGICAL
3-11 SHIFT
Competitive salary and benefit package. If interested contact:
RODNEY BATTLES, PAINTSVILLE HOSPITAL, P. O. Box 1487, Paintsville, Ky. 41240. (36-39)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES
IN ICU, MED/SURG.
and
RELIEF SUPERVISOR
3-11 & 11-7 Shift
Good starting salary & shift differential. Liberal personnel policies & fringe benefits.
RANSOM MEMORIAL HOSPITAL
Call 913-242-334 & Ext. 230 or 288
E. O. E. (36-38)

Lietuvių sodyba Clevelande

Pirmasis JAV lietuvių istorijoje vyresniojo amžiaus žmonėms gyventi projektas, finansuojamas Federalinės valdžios, jau įžengė į trečiąją ir paskutinę paruošiamąją fazę. Dirbant su Federaline valdžia, šiuo atveju su HUD (Housing and Urban Development) departamentu, reikėjo atlikti daug formalumų, negalėti daug biurokратиškų reikalavimų ir t.t.

Pirmoje fazėje buvo prašyta Federalinės valdžios paskirti tai statybai pinigų, nurodant projekto dydį, pateikiant sklypo nuosavybės dokumentus bei provizorinius brėžinius. Antroje fazėje jau buvo pateikti 20% išbaigti brėžiniai, projekto kainos sąmata ir visos kitos išlaidos, surištos su to projekto įgyvendinimu. Kartu su projekto vykdymo aprašymu, turėjo būti pristatytas rangovas ir namų administratorius.

Sąmata sudaroma pagrindan imant kiekvieno buto kainą, kuri Federalinės valdžios yra nustatyta atskiroms krašto vietovėms ir apskaičiuojama taip, kad Federalinės valdžios duota paskola iš 9 1/2% per 40 metų turi būti amortizuota. Čia taip pat apskaičiuojant imama dėmesin, kad 95% butų būtų apgyvendinti. Be šitų butų sąmatos išlaidų į projekto išlaidas įeina architekto, konsultanto, advokato atlyginimai, palūkanos ir kitos išlaidos.

Lietuvių komitetas rangovu pakvietė Snavelly Co. iš Willoughby, Ohio, advokatą Algį Širvaitį, konsultantą Community Growth Corp. iš Clevelando ir administratoriumi Dana Čipkienę, Willowick, Ohio. Gavus antrosios fazės patvirtinimus iš HUD, patvirtinti ir kontraktoriaus ir administratoriaus.

Trečioje ir paskutinėje fazėje buvo paduoti užbaigti brėžiniai su specifikacijomis iki smulkiausių detalių ir galutinis projekto kainos apskaičiavimas. Visi šitie reikalaujami dokumentai ir brėžiniai buvo pristatyti š. m. rugpjūčio 11 d. Tuos komiteto ir rangovo apskaičiavimus HUD dabar tikrina ir jei tarp galutinių apskaičiavimų ir antrosios fazės duomenų susidarytų skirtumai reikėtų su HUD toliau aiškintis. Visus HUD apskaičiavimus su pataisomis iš antrosios fazės lietuvių komitetas priėmė ir įteikė galutinį prašymą paskolai. Lietuvių komiteto ir rangovo numatyta sąmata buvo sumažinta apie 20,000 dol., bet rangovas sutiko pastatyti už federalinės valdžios nustatytą sumą. Gavus iš HUD atsakymą, bus galima pasirašyti galutinę

sutartį, gauti iš Fed. valdžios pinigus, apmokėti sklypo pirkimo ir kitas iki šiol padarytas išlaidas ir pradėti statybą.

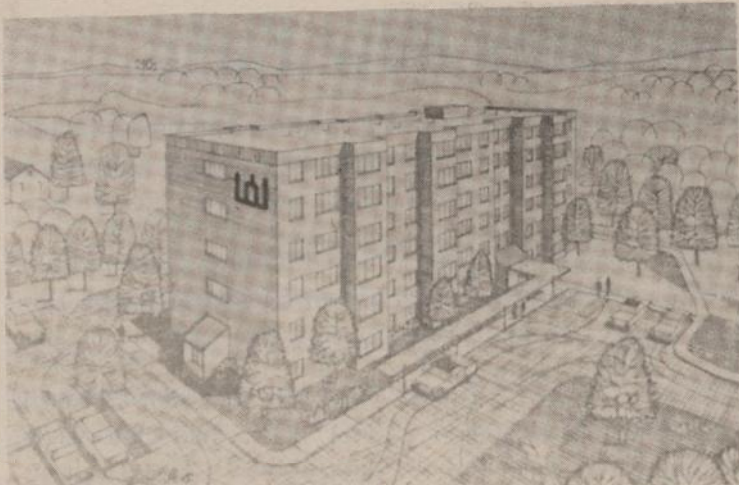
Tiesa, Fed. valdžia dar reikalauja specialaus advokato, kuris specializuojasi šios rūšies darbuose. Adv. A. Širvaitis pasamdė 15 metų turinti patyrimą adv. Al. Krauss iš Clevelando. Pagal HUD numatyta tvarkaraštį visi formalumai turėtų būti baigti iki rugsėjo mėn. pabaigos.

Kokia ta sodyba?

Statybą pradėjus rugsėjo mėn. pabaigoje norima iki žiemos uždegti stogą ir per žiemą atlikti visus vidaus įrengimus. Rangovas yra pasiūles statybą užbaigti per aštuonis mėnesius, taip kad gyventojai galėtų pradėti keltis gegužės-birželio mėnesiais.

Lietuvių sodyba, angliškai Lithuanian Center bus statoma ant 4 1/2 akro sklypo, prie Ridge Road, Willoughby, Ohio. Jos adresas: 34251 Ridge Rd., Willoughby, Ohio 44094. Sklypas yra apie 9 mylios nuo Dievo Motinos parapijos ir Lietuvių namų Clevelande, netoli SOM Center kelio. Apylinkėje yra apartamentinių pastatų, golfo laukai. Autobuso susisiekimas į Clevelandą. Ieškant sklypo, Komitetas turėjo nemažai vargo, nes Fed. valdžia neleido sodybos statyti nei Clevelando nei Euclido miestuose, arti lietuvių gyvenamųjų vietų. Per gatvę nuo Sodybos jau šį rudenį bus pradėtas statyti prekybos ir miestas įrengs parką. Pastatas bus 6 aukštų, 58 pėdų x 177 pėdų dydžio, 82 butai, iš jų 62 su vienu miegamuoju (540 kv. pėdų) ir 20 (415 kv. pėdų) viengungiams. Kiekvienas butas turės vonią, šaldytuvą, krosnį. Butai bus apšildomi vandens radiatoriais. Oro vėsinimui bus privesti ir įrengtos angos laidai, ir tie, kurie norės galės, įsigiję vėsintuvą, prisijungti. HUD potvarkiai neleidžia pilnai įrengti šaldymo sistemos.

Sodyboje bus susirinkimų ar užsiėmimų salė ir dar keturi atskiri kambariai pabendravinimams, svečių priėmimo kambarys, vedėjo-administratoriaus butas su dviem miegamaisiais. Pastate du elevatoriai. Koridoriuose suspaustas oras neleis garams ir kvapams teršti oro butuose. Tarp butų kapitalinės sienos nepraleis garsų. Laiptuose ventiliacija ir dūmų detektoriai. Tiesioginė linija su miesto gaisrininkais. Bus pačiame name gaisro centralė. Intercome sistema pastate. Bendri balkonai, bendra skalbykla. Įėjimas į pastatą

Clevelando lietuvių sodybos projektas.

saugomas dieną ir naktį. Ligos atveju kiekviename bute įrengtas migtukas, kuriuo prisišaukiamas budintis.

Didžiojoje salėje galės būti laikomos ir pamaldos, pastačius kilnojamą altorių. Kadangi pastatas, kečiai ir mašinoms pastatyti vieta užims tikrai pusę turimo sklypo, tai norintieji galės turėti daržovėms sklypelius. Bus žaidimų aikštės. Bus įrengta lietuviška biblioteka.

Kas galės gyventi?

Federalinė valdžia finansuoja tokias sodybas, duodant pirmenybę mažiau pasiturintiems žmonėms. Ir jų nuomos yra nustatomos pagal jų turimas to meto pajamas, t. y. apie 30% gaunamos pensijos, palūkanų iš bankų ir kitokių pajamų, nuo kurių reikia mokėti mokesčius, atskaičius gydymosi išlaidas. Bus priimami 62 m. amžiaus ir vyresni asmenys bei invalidai (amžius nenustatytas), kurie gali patys save aptarnauti, savistoviai gyventi. Valdžia nenori, kad gyventojai kilnuotų iš vieno apartamentų į kitą. Tai galima padaryti tik valdžios specialiu leidimu, pav. dukte pas motiną ir pan. Kas norėtų dirbti fizinį darbą, bus jiems atlyginama. Į nuomos kainą įeina ir šiluma, ir elektra ir vanduo.

Galės apsigyventi ir iš kitų valstijų lietuviai. Aišku, iš tokių nuomos pajamų Sodyba negalėtų išsiversti. Valdžia yra paskyrusi per pusę milijono subsidiją kasmet. Vadinas, nežiūrint, kad pinigai yra duodami paskolos formoje, Federalinė valdžia ją per 40 metų išpirks, ir Sodyba, kaip dovana liks lietuvių nuosavybė.

INICIATORIAI

Lietuvių vyresniojo amžiaus žmonių sodybos klausimas kilo L. B. krašto valdyboje kuriai pirmininkavo Vytautas Kutkus, o socialiniam skyriui vadovavo dr. Antanas Butkus, dabartinis LB krašto valdybos pirmininkas. Į šį darbą nuo pat pradžių stipriai įsijungė ir Bronius Snarskis su eile clevelandiečių. Jų dėka šis projektas jau taip toli pažengė pirmyn. Ir jis, jei ne susidarys kokių nenumatytų didelių kliūčių, bus įvyk-

dytas. Tai bus pirmasis toks projektas, kainuojąs 3.5 mil. dolerių ir pastatytas lietuvių pastangomis.

Lietuvių sodybos patikėtiniai, taip oficialiai yra jie įregistruoti ir pristatyti valdžios organams, yra: pirm. inž. Bronius Snarskis, sekr. inž. Alfa Juodikis, išd. inž. Pranas Razgaitis ir nariai dr. Antanas Butkus, dr. Henrikas Brazaitis ir dr. Algis Čepulis. Vienam patikėtiniui pasitraukus, likusieji pakviečia kitą asmenį, kurį turi patvirtinti LB Krašto valdyba. Iki šiol visas projektas buvo atliekamas kaip minėjau, LB socialinio skyriaus. Pagal Federalinės valdžios reikalavimus tie patys komiteto nariai-direktoriai buvo inkorporuoti ir Ohio valstybėje ir jiems bus duota paskola, Lithuanian Center vardu.

LB Krašto valdyba šiame projekte yra rėmėjo-sponsorius pareigose. Ji turėjo parūpinti 10,000 dol. užstatą ir įteikti HUD įstaigai. Statybos darbams pasibaigus, ir, jei patikėtinių komitetas nepadarys kokių klaidų, suma bus gražinta. Sklypo užpirkimui LB skolino po 1,000 dol. kas mėnesį, bet ir tie pinigai bus gražinti, kai HUD suteiks paskolą.

Šios visos informacijos gautos iš Br. Snarskio ir Danos Čipkienės, kurie arčiausiai stovi prie visų problemų, bet kurie yra tvirtai įsitikinę, kad šis projektas bus įgyvendintas laiku ir lietuviams bus patogų, jauki ir prieinama kaina vieta gyventi. Jie tiki, kad rangovas, kuris yra pastatęs jau 50 panašių pastatų ir il-

gai dirbąs su Federacinės valdžios biurokratija, ir Lietuvių sodybą laiku ir gražiai pastatys.

Apie šį projektą Clevelando lietuviai jau gan daug girdėjo dviejuose viešuose susirinkimuose. Jie buvo tikrai daliniai, nes patikėtiniai tuo metu dar negalėjo pilnai į visus klausimus atsakyti. Spalio mėn. 9 d. šaukiamas susirinkimas Dievo Motinos parapijos salėje, kur visi patikėtiniai duos išsamų pranešimą. Priešingai visokiems spėjiojimams ir gandsams patikėtiniai negauna jokio atlyginimo ir net neturi teisės duoti ar aukoti pinigų statybos reikalams.

Dabar yra labai svarbu, kad sodybą kuo daugiausiai užpildytų lietuviai. Apie šią Sodybą reikėtų informuoti savo gimines, draugus, pažįstamus.

Dėl smulkesnių informacijų jau dabar galima kreiptis šiuo adresu: Lithuanian Center, 31715 Vine Street, Willowick, Ohio 44094, tel. (216) 943-0910.

Formali ir akivaizdinė registracija į Lietuvių sodybą bus pradėdama maždaug prieš 60 dienų prieš pastato užbaigimą.

V. Rociūnas

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

CRITICAL CARE NURSES

We have positions available for Registered Nurses in our Critical Care Unit seeking an employment situation requiring maximum utilization of their education and experience. Our nine bed Critical Care Unit operates on 12 hour shifts. We are a progressive Medical Center on the move to becoming the health care leader in our region. Extensive physical plant renovations in our Ambulatory Service area are now in progress with scheduled completion in 1984.

Our physician staff is comprised of many specialties found only in much larger institutions. Our nursing and other staff members take great pride in their ability to offer expertise in most health care fields to the citizens of the Mason County area usually rendered only in larger metropolitan areas. We offer a nursing environment that puts to maximum use each individual's special interest. Competitive salaries, equal opportunities, security, excellent fringe benefits, and a friendly atmosphere in which each staff member feels as though they really belong.

If you think you would like to become a part of us, please submit your resume or call:

Mr. GENE P. PHILLIPPI, R. N.
Assistant Administrator
for Patient Services or
Mr. JAMES F. GRAHAM
Director of Personnel
MEMORIAL MEDICAL CENTER
OF WEST MICHIGAN
ONE ATKINSON DRIVE
LUDINGTON, MICHIGAN 49431
(616) 843-2591

MATAS & TURNER REALTY

501 E. 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — G.R.I. — BROKER

HOWARD TURNER
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

A. A. Kristina Raulinaitienė

A.A. KRISTINĄ RAULINAITIENĘ AMŽINYBĖN PALYDINT

A. a. Kristina Raulinaitienė buvo palaidota rugsėjo 21 Clevelando Visų Sielų kapinėse. Velionė buvo 91-rių metų (g. 1891. XII. 15).

Rugsėjo 20 į laidotuvių koplyčią atvyko velionę atsisveikinti Čiurlionio ansamblio nariai ir daug Raulinaičių šeimos bėniulių. Maldaus kalbėjo kun. Gediminas Kijauskas jautrų žodį tarė muz. Alfonsas Mikulskis, JAV LB krašto valdybos pirm. dr. Antanas Butkus pareiškė šeimai užuojautą ir prisiminė velionės skaudžiausią valandą, kai ji sužinojo, kad jos sūnus skulptorius Vytautas žuvo automobilio katastrofoje (1968) Washington. Nekrologą skaitė ir atsisveikinimo vakarą pravedė Tėvynės Garsų radijo vedėjas Juozas Stempužis.

A. a. Kristina Gerulytė-Raulinaitienė buvo gimusi Didvyžių dvare. Jos tėvai Matas ir Pranciška Geruliai be Kristinos dar turėjo dvi dukteris ir tris sūnus. Kristina Gerulytė 1911 metais ištekojo už mokytojo Zigmo Raulinaičio ir persikėlė gyventi į uošvįją prie Kauno — Šlienavos kaime. Kristina ir Zigmas Raulinaičiai, gyvendami Vilkauskyje, augino du sūnus — Zigmą ir Vytą. Vyrui 1926 metais mirus, Kristina Raulinaitienė vėliau mokslino savo sūnus Kaune. Zigmas baigė Karo mokyklą, studijavo VDU ir VU ekonomikos mokslus, parašė daug straipsnių karo istorijos klausimais ir jau 30 metų redaguoja Karo žurnalą. Vytautas, baigęs Vlniaus ir Freiburgo meno mokyklą paliko stiprių skulptūros kūrinių, nespėjęs pilnai išplėsti savo kūrybinių sparnų.

Nuo 1945 metų a. a. Kristina Raulinaitienė buvo Čiurlionio ansamblio narė, eidama įvairias pareigas. 1948 metais ji su sūnumi Vytautu iš Vokietijos atvyko į JAV ir apsigyveno Clevelande. Čia ji tapo ir senele, sulaukusi iš savo marčios Aldonos ir sūnaus Vytauto dvynukus — Andrių ir Ingridą.

Sūnui Vytautui tragiškai žuvus, a. a. K. Raulinaitienė dar kurį laiką gyveno su jo šeima Clevelande, o vėliau, sveikatai pablogėjus, sūnaus Zigmo rūpesčiu persikėlė į Putnamą pas seses.

A. a. Kristina Raulinaitienė buvo didžiai išmintinga sudėvė motina, su taikios, skaidrios ir pozityvios asmenybės bruožais. Čiurlioniečių tarpe ji buvo vadinama malonybiniu vardu — mūsų mamutė. Ji mokėjo kiekvieną išklausti, paguosti, prašoma patarti, nieko neužgaudama. Tokia ji buvo ir pas Putnamo seses, nors artrito ir kitų lygų skausmai ją labai var-

Dainavos rėmėjų komitetas Clevelande šį pavasarį buvo paskelbęs piniginių vajų ALRKF Jaunimo stovyklai Dainavai paremti.

Komitetas išsiuntinėjo laiškus, kreipėsi asmeniškai bei telefonu į Clevelando ir apylinkių lietuvius, stovyklos paramos reikalu rašė spaudoje, kalbėjo per radiją.

Komitetas džiaugiasi ir didžiujasi lietuviais taip dosniai atsiliepusiais į komiteto kreipimąsi, ir lietuviško jaunimo vardu dėkoja už gražią paramą.

Nors vajas dar nėra baigtas norime paskelbti garsius aukotojus. Iki šiol jau gauta 3,505 dol. Pinigai bus naudojami stovyklos gerinimui bei remontams.

Komitetas ir toliau prašo aukas siųsti įždininko dr. Mariaus Laniausko vardu: 18111 Hillgrove, Cleveland, Ohio 44119.

Komitetui pirmininkavo inž. Vitas Sirgėdas, kuris nesenai bendrovės, kurioje jis dirba, su šeima buvo iškeltas į North Caroline. Komiteto pirmininko pareigas eina dr. M. Laniauskas.

Dainavai aukoję:

Po \$200.00 — Clevelando Ateitininkai Sendraugiai, V. & R. Matai.

Po \$100.00 — Clevelando Studentai Ateitininkai, Korp! Giedra, D. & N. Balčiūnai, Dr. A. & A. Čepuliai, Dr. D. & Dr. R. Degėšiai, K. & R. Giedraičiai, D. & G. Ješmantai, Dr. R. &

gino. Rugsėjo 17, 7 val. vak. a. a. mamutė užmerkė akis amžinajam miegui. Jos palaikai buvo atvežti į Clevelandą ir palaidoti šalia sūnaus Vytauto. Mišiose užvelionės sielą gailiai skambėjo giesmės, kurias giedojo Aldona Stempužienė.

Kai kapuose vėjas drakė Marijos giesmės ir Lietuvos himno garsus, sūnus Zigmas su žmona Mira, marti Aldona su vaikais ir velionę lydėję bičiuliai gėlėmis apdengė jos karstą, tardami paskutinį sudie.

(jst)

Dainavos stovyklai paremti vajas

N. Kašubai, Dr. M. & E. Laniauskai, E. & V. Leger, Dr. E. & R. Silgaliai, A. & D. Širvaičiai, D. & D. Staniškiai, Dr. T. & L. Stefanson, A. & A. Stungiai, D. & V. Sirgėdai.

\$75.00 — R. & A. Zorskai.

Po \$50.00 — V. Akelaitis, A. Alkaitis, J. Balbotas, Dr. B. Balčiūnaitė, Dr. P. Jucaitis, R. Laniauskas, J. & Dr. D. Stankai, A. & I. Sušinskai.

Po \$30.00 — V. & B. Čyvai, G. & J. Taorai.

Po \$25.00 — M. & G. Aukštuoliai, V. & M. Bačiuliai, G. & V. Barzdukai, P. & N. Bieliniai, R. Bridžius, K. & I. Civinskai, J. & M. Damušiai, V. & T. Degučiai, G. & Dr. N. Juškėnai, P. & J. Kloriai, P. Kudukis, S. Laniauskienė, Dr. S. & Dr. G. Matai, D. Mikoliūnienė, M. & O. Naumanai, Z. & S. Obeleniai,

V. & O. Rociūnai, Dr. P. & K. Stungiai, R. & V. Švarcai, K. & S. Ziedoniai.

Po \$20.00 — A. Balašaitienė, Čipkus Realty, Rev. A. Goldikovskis, J. Gudėnas, A. Nevulis, S. Radzevičiūtė, Silver Sheer Unisex Hair Design (V. Gelgotas), R. Širvaitytė, P. Tamulionis, V. & D. Tatarūnai, K. Vaičieliūnienė, J. Zorska.

\$15.00 — A. Ambrazienė.

Po \$10.00 — J. Augustas, B. Balčiūnienė, M. Barniškaitė, V. Bartuška, B. & N. Gaidžiūnai, V. & A. Giedraičiai, A. Gražulienė, H. & S. Idzeliai, J. & F. Jasinevičiai, V. & O. Kavaliūnai, Dr. J. Mačiulis, V. & M. Mariūnai, B. Nasvytienė, J. Petkevičienė, A. Puškoriūtė, J. Raškauskas, J. & E. Saikai, I. & M. Stankai, A. Styra, R. & S. Ziedoniai, V. & V. Ziedoniai.

Po \$5.00 — P. Karosienė, B. Kazėnas, L. Nagevičius.

A. † A.

KRISTINAI RAULINAITIENEI

mirus, sūnų ZIGMĄ su žmona, marčią AL-

DONĄ, vaikaičius ANDRIŲ ir INGRIDĄ

nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Vokietijos čiurlioniečiai

Jadvyga ir Edmundas Čapai
Stefa Gedgaudienė
Anita ir Vytautas Giedraičiai
Henrikas Johansonas
Antanas Kavaliūnas
Aleksandra ir Julius Kazėnai
Marytė ir Kazys Marcinkevičiai
Ona ir Alfonsas Mikulskiai
Antanina ir Pranas Petraičiai
Aleksandra ir Liudas Sagiai
Aldona Stempužienė
Elena Stempužienė
Juozas Stempužis

Brangiai čiurlioniečių mamutei

A. A.

KRISTINAI RAULINAITIENEI

mirus, reiškiamo nuosirdžią užuojautą anūkams INGRIDAI ir ANDRIUI, marčiai ALDONAI ir sūnui ZIGMUI.

Kaip šviesi saulutė Jos prisiminimas liks su mumis.

V. Barauskienė
L. ir E. Jarašūnai
A. ir V. Juodvalkiai
M. ir K. Pažemėnai
J. ir J. Petroniai

Los Angeles, Calif.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Philadelphijos BALFO valdyba pasiruošusi vykdyti 1983 metų vajų. Sėdi iš kairės: B. Vaškaitis, B. Karaškievė, pirm. F. Andriūnas ir Č. Tamašauskas. Stovi V. Šuopys, M. Čepulis. Trūksta kun. K. Sakalausko ir R. Raubertaitės.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• **SPALIO 1 D.** Pabaltiečių draugiškumo vakaras. Rengia Clevelando ALTos skyrius drauge su latviais ir estais.

• **SPALIO 8-9 D.** šv. Jurgio parapijos Eucharistinės pamaldos (40 val. atšaidai).

• **SPALIO 8 D.** Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos sporto užbaigtuvės.

• **SPALIO 8 D.** Vienos dienos rekolekcijos Jėzuitų rekolekcijų namuose.

• **SPALIO 9 D.** 11:30 val. Dievo Motinos auditorijoje įvyks naujos lietuvių sodybos "Lietuvių Centro" pristatymas visuomenei. Rengia Ateities Klubas.

• **SPALIO 15 D.** Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos metinis susirinkimas-balius.

• **SPALIO 16 D.** — 4 val. parapijos auditorijoje simfoninis koncertas. Dalyvauja: pianistas Antanas Smetona, solistas Jonas Vaznelis ir Clevelando Filharmonijos orkestras. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• **SPALIO 22** Lietuvių namų dešimtmečio iškilmės ir balius.

• **SPALIO 22-23 D.** JAV LB Tarybos suvažiavimas Euclide.

• **SPALIO 30 D.**, 4 val. — Dievo Motinos parapijos talkininkų vakarienė.

• **LAPKRIČIO 12 D.** Vaidilos teatro premjera: Posėdis pragare.

• **LAPKRIČIO 13 D.**, 11:30-3:00 val. parapijos salėje tradicinis šv. Jurgio parapijos festivalis.

• **LAPKRIČIO 19 D.** kariuomenės šventės minėjimas. Lietuvių Namuose.

• **LAPKRIČIO 20 D.** Korp! Fraternitas Lituanica 75 metų sukakties minėjimas Lietuvių Namuose.

• **LAPKRIČIO 20 D.** Kristaus Karaliaus šventė Dievo Motinos parapijoje. Procesiją ir minėjimą organizuoja ateitininkai.

• **LAPKRIČIO 26-27 D.** Lietuvių Dienos. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

• **GRUODŽIO 11 d.** — 4 val. parapijos auditorijoje knygos "Nemarus mirtingasis" pristatymas. Autorius: dr. kun. Pranas Gaida.

• **GRUODŽIO 24 D.**, 9 val. vak. šv. Jurgio parapijos bendros Kūčios parapijos salėje.

• **GRUODŽIO 31 D.**, 9 val. vak. parapijos salėje šv. Jurgio parapijos rengiamas Naujųjų Metų sutikimo pokylis.

• **GRUODŽIO 31 D.** 9 val. vakaro Dievo Motinos parapijos salėje Clevelando Ateitininkija rengia Naujų 1984 Metų sutikimą.

1984 M.

• **SAUSIO 22 D.** Draudžiamosios lietuvių spaudos paroda. Ekspozitai iš Broniaus Kviklio archyvo. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• **VASARIO 11 D.** Lietuvos laisvės vigilija. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• **VASARIO 12 D.** — Vasario 16-sios minėjimas. Ruošia Amerikos Lietuvių Taryba.

• **KOVO 4 D.** — 4 val. parapijos auditorijoje šv. Kazimiero 500 metų mirties minėjimas. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• **BALANDŽIO 29 d.** — 4 val. solistės Aldonos Stempužienės koncertas. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• **GEGUŽĖS 5 D.** Grandinėlių balius Slovėnų auditorijoje.

• Gegužės 19-20 vyr. skaučių Židinio parengimas.

• **OHIO AUTO BODY**, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel: (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

• **PERKANT IR PARDUODANT NAMUS** prašome kreiptis į **ČIPKUS REALTY**, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

APARTMENT FOR RENT

Lake Shore and East 185 Street, Adults only, no pets. Call: 398-9579. (35-38)

HELP WANTED

APPLICATIONS FOR GENERAL LABORER OPENINGS WILL BE TAKEN AT 9 A.M. 9/26/83 AT

FREDERICK DIV.

1467 FARNSWORTH AT RUSSELL (NORTH OF WARREN AVENUE) DETROIT, MICH. 48211 (37-39)

MULTI COLOR PRESSMAN Immediate opening available for an experienced offset multi-color pressman. A Minimum of 5 years trade experience required. Level of pay will reflect level of skill. Excellent fringe benefits.

Phone or write KENNETH J. MARKSON BAND & WHITE, INC. P. O. BOX 1212 SPARTANBURG, S. C. 29304 803-582-5441 (37-40)

MALONIAI KVIEČIAME CLEVELANDO VISUOMENĘ DALYVAUTI CLEVELANDO BALTIEČIŲ SAJUNGOS VAKARE-VAKARIENĖJE šeštadienį, spalio 1 d., 7:30 val. vakaro, LIETUVIŲ NAMŲ DIDŽIOJE SALĖJE.

Programoj pasirodys GRANDINELĖS 30 asmenų vienetas, Clevelando Operos Draugijos solistė AIJA JIRGENSON, ir Toronto Karališkos Muzikos Konservatorijos auklėtinė TIINA KIIK, kuri akordeonu pagros Scarlatti ir Handel kūrybinių ištraukas. Po programos bus šokiai.

Bilietai \$10.00 asmeniui kuriuos prašome užsisakyti pas B. Pautienienę (383-8225) ar A. Mackuvienę (692-2031).

CLEVELANDO BALTIEČIŲ SAJUNGA

Spalio 8 d., šeštadienį, 7 val. vak. LIETUVIŲ NAMŲ DIDŽIOJOJ SALĖJ įvyks Kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopos

RUDENS BALIUS.

Programą atliks CLEVELANDO OKTETAS vadovaujamas R. BARICKO.

Šokiams gros MAČIO orkestras. Status rezervuoti pas J. Vencienę 942-5989 arba pas Joną Velykį tel. 481-0516

Bilietai kaina \$15.00 asmeniui. Jaunimui pasiūkkti \$5.00.

Maloniai kviečiame visus lietuvius atsilankyti ir praleisti linksmai vakarą.

K. A. J. VALDYBA

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SĄŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius. dedame po stogu kablį kontroliaivimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

NOTARY PUBLIC

JUOZAS MIKONIS — Realtor

savininkas

EAST SHORE REALTY

866 East 185 Street, Cleveland, Ohio

Telef. office 481-6900, res. 531-2190

Turime namų Cuyahoga, Lake ir Geauga apskrityse, ypač apie naują parapiją. Taip pat ir naują lietuvių koloniją, SUNNY HILLS, Floridoje, 955 mylios nuo Clevelando.

Norintieji pirkti ar parduoti prašom kreiptis į mano įstaigą.

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,

CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

• **A. A. Vincas Šamatauskas**, 77 m. amžiaus, mirė Clevelande rugsėjo 23 d. Palaidotas pirmadienį, rugsėjo 26 d. Visų Sielų kapinėse. Nuliūdime liko dukra Ingrida Civinskienė su šeima ir kiti giminės.

• **Vyr. Skaučių Židinio** metinėje sueigoje rugsėjo 13 d. vadovės pareigas perėmė t. n. Paulina M. Mašiotienė. Jos adresas: 461 -K-Kenwood Dr., Euclid, Ohio 44123, Tel.: 261-9540.

• **Kazimieras Karalis**, ilgametis ALT S-gos Clevelando skyriaus pirmininkas, ALT Clevelando skyriaus valdybos narys, išsikelia nuolatiniam gyvenimui į Floridą. Ta proga ruošiamas atsisveikinimas Lietuvių Namuose spalio 2 d. 4 val. p. p.

Rengėjai ALT S-gos ir ALT skyrių valdybos kviečia jo draugus ir pažįstamus atsilankyti ir dalyvauti išleistuvėse.

• **Cuyahoga Community College**, spalio 1 d. specialiomis iškilmėmis paminės šios mokslo institucijos 20 metų sukaktį. Iškilmės prasidės 7 v. v. ir tęsis iki vidurnakčio. CCC atidariusi duris 1963 m. turėjo 3,039 studentus. Dabar kasmet lanko 45,000 studentų. Jų tarpe esama ir nemažai lietuvių. Pajamos iš šių iškilmų skiriamos studentų stipendijoms. Dėl smulkesnių informacijų skambinti telef. 241-5966 (ext. 2086).

GRAŽIAI PRAĖJĘS ŠV. JURGIO PARAPIJOS RUDENS BALIUS

...Uždanga atitraukta, scena apšviesta, publika laukia programos. Pranešėjas neramiai dairosi užkulisų link. "Klebone, kažkas netvarkoje. Gal galite čia ateiti", — susirūpinęs Paulius Alšėnas, šv. Jurgio parapijos rudens balius programos pranešėjas, kviečia kun. Juožą Bacevičių. Matomai ir svečiams parūpo, kur dingio lauktasis pantomimos menininkas Paulius Rajeckas. Į sceną užlipa pa-

Paulius Rajeckas

rapijos šeimnininkas, užėina užkulisin į kairę, paskui per vidurį praskleidžia draperijas. Nieko. Salėje tylą. Kunigas Bacevičius pasuka į dešinę užkulisį ir dingsta. Įtampa didėja. Tačiau už keliolikos sekundžių klebonas į sceną "atvelka" statu-

lą — jauno vyro... skulptūrą? medžio drožinį? Bando jį pastatyti. Statula stovi tik keletą sekundžių. Tada ji svyra į kairę ir žada kristi. Kunigas kiek sumišęs, ją ištiesina, pastato tiesiai, palaiko pečius. Išitikinęs, kad pagaliau toji statula stovi, pasitraukia nuo scenos...

Taip prasidėjo šv. Jurgio parapijos rudens balius programa, kurios atlikėjas, 25 metų jaunuolis iš New Yorko, jau profesionaliai besireiškiantis vis labiau populiarėjančiame pantomimos mene, pradėjo savo repertuarą. Pantomima, viena iš seniausių teatro meno sričių, ilgus metus nepopuliari, pokario metais prancūzo Marcel Marceau dėka vėl įsigijanti populiarumą, yra kūno judesiais išreiškiamas mintis ar nuotykis, kurio vienintelė palyda gali būti muzika ar garso efektai. Paulius Rajeckas, šalia matomai įgimto talento turi ir tai sričiai tinkamą kūno sudėtį. Vietomis jis yra lankstus, kaip žaltys, bet kartais yra sustingęs, negyvas daiktas, visada pasiruošęs išsilaisvinti iš jį varžančios meterijos, ir tapti gyvu.

Idomus buvo programos numeris, pavadintas "Užburta virvė". Vykęs svorių kilnojimo čempiono nesėkmės atvaizdavimas, įtraukiant nekaltą publikos dalyvį, ši kartą netikėtai į sceną pakliuvusį parapijos komiteto narį p. Minkūną, sukėlė daug juoko ir parodė Minkūno paslėptus talentus. Su dideliu dėmesiu publika sekė "Kelionę į Lietuvą". Lagaminų nešimas, pakrypę pečiai, įtampa nuotaika, krata Leningrado muitinėje buvo gyvi ir aktualūs išgyvenimai. Buvimas Vilniuje, susitikant su giminėmis, dalinant dovanas ir... užgeriant... užgeriant... buvo parodyta įtikinančiai. Tačiau čia jaunajam menininkui tektų tarti ir kritikos žodį. Kaip visus repertuaro numerius, taip ir ši lydėjo muzika. Kelionės į Vilnių pirmą dalį su tragikomiška atspalviu lydėjo rusų senovinė liaudies daina "Ei, uchniem", muzikams žinoma "Volgos irklautojų" daina, specialiai suharmonizuota garsiojo šaliapino gastrolemės. Toji daina, išreiškianti politikos nepalietą Pavolgio gyventojų sentimentaliją dviasią, ne visai tiko komunistinio režimo muzikinei iliustracijai. Dar toliau, atvykus į Vilnių ir susitikant su giminėmis, labai vaizdžiai apsikabinimus, pasibučiavimus, pasisveikinimus ir labai didelius "išgėrimus", fone buvo gro-

Amber galerijoje, 505 E. 185 St., Clevelande, Oh., yra didelis pasirinkimas lietuvių ir amerikiečių kūrinių labai prieinamomis kainomis. Taip pat yra įvairių tautodailės darbų. Nuotraukoje Giedrės Žumbakienės grafika "Eternal night".

MALONIAI KVIEČIAME VISUS Į
1983 m. spalio 16 d., 4 val. popiet
DIEVO MOTINOS PARAPIJOS
AUDITORIJOJE

18022 Neff Road, Cleveland, Ohio

įvykstanti

SIMFONINIŲ KONCERTŲ

dalyvaujant

solistui JONUI VAZNELIUI

pianistui ANTANUI SMETONAI

ir CLEVELANDO FILHARMONIJOS ORKESTRUI

su WILLIAM SLOCUM

Bilietai: \$8.00, \$6.00 ir \$4.00. Pensininkams ir jaunimui pusė kainos. Vietos numeruotos.

Bilietus prašome rezervuoti klebonijos raštinėje tel.: 531-4263 arba sekmadieniais Dievo Motinos parapijos svetainėje.

Rengia Dievo Motinos parapija

jama... "Lietuva, brangi", mūsų išeivijos visuomenėje tapusi antruoju himnu. Publika nebuvo pasiruošusi komiškai, ciniškai ir sarkastiškai pantomimai, girdėdama tą sentimentalią ir brangią melodiją. Kai kur girdėjosi balsai įsijungiantys į muziką... Tarp pantomimos turinio ir muzikos pasidarė nemalonūs kontrastai. Jau čia tikėtų kuri nors moderni okupuotos Lietuvos kompozicija, kad ir "Žemė gintarinė" ar "Nemunėlis" — tik ne "Lietuva brangi".

Jaunojo Rajecko kaltinti negalima, tačiau patarti reikia, nes pantomimoje yra ypatingai svarbu suderinti garsų efektus su norima išreikšti mintimi ar pasakojimu. Atvykimas į Vilnių nekėlė nei juoko, nei patriotinių jausmų tik gailėstį ir užuojautą. Jei vaizdas buvo gyvas ir galbūt gan tikslus, tai muzika režiančiu disonansu išryškino nuolat didėjančią prarają tarp mūsų generacijų. Yra dalykų, iš kurių galima skoningai pasijuokti, sušaržuoti. Tačiau yra mums brangūs simboliai, kaip mūsų vėliava, vytis, himnas ir kai kurios giesmės, kurias į sceną galima įvesti tik iškilmingų ir orių progų metu.

Pabaigai, publikai katuotėmis gražiai įvertinus jaunojo talento pasirodymą, dar buvo vienas numeris "be pavadinimo", sukėlęs gardaus juoko ir pakartotinai parodęs Rajecko sugebėjimą rasti naujas temas ir jas vykusiai perduoti.

Šv. Jurgio parapijos tradicinis balius ne tik pasitiko svečius su gražiai ir originaliai išpūšta sale (Jadvyga Budrienė) ir nepaprastai skaniais pietumis (Liongina Nagevičienė, Lai-

ma Jucaitienė, Valerija Spirikaitienė, Marija Iešmantienė, Gaizutienė, Mažonienė), bet ir parūpino įdomią programą, pirmą tokio pobūdžio Clevelande. Paulius Rajeckas sudomino mūsų jaunimą, pasirodęs Jaunimo kongreso metu, o šiuo metu dirba profesionaliai, savo pasirinktoje srityje, nors baigė New Yorko Stony Brook Kolegiją, studijuodamas psichologiją. Pirmą kartą pamatęs Oberlino universitete pantomimos spektaklį, juo susižavėjo ir persimetė studijuoti pantomimos meną universitete. Šiuo metu jam nestinga kvietimų dalyvauti programose, todėl ir tuoj po programos apie vidurnaktį išvyko atgal į New Yorką, kuriame sekmadienį turėjo du spektaklius. Reikia tikėtis, kad mūsų visuomenė tuo nauju talentu susidomės ir jį kvies į savo renginius, tuo kiek pajavirinant mūsų programą koncertinę monotonią.

Aurelija Balašaitienė

• **PATRIA prekybos namuose**, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

• **APDRAUDOS** reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ZENONUI (216) 531-2211 arba SAULIUI (216) 161-3500.

DIRVA

POVILAS DARGIS PAGERBTAS PITTSBURGHE

Š. m. rugsėjo 17 d., jungtinio organizacijų komiteto iniciatyva, surengė banketą pagerbti Povilą Dargį, jo vedamos lietuviškos radijo programos 50 metų sukakties proga. Pittsburgho miesto meras savo proklamacija rugsėjo 17 dieną paskelbė Povilo P. Dargio dieną. Vietos spauda labai plačiai paminėjo šį įvykį.

Povilas Dargis yra ALT, SLA, Sandaros, Tėvynės Mylėtojų Draugijos ir kitų organizacijų ilgametis veikėjas.

ALT METINIS SUVAZIAVIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos 43-sis suvažiavimas šaukiamas 1983 m. spalio 22 d. šeštadienį, Lietuvių Tautiniuose Namuose, 6422 South Kedzie Avenue, Chicago, Illinois. Registracijos pradžia 8:30 val. ryto. Suvažiavimo pradžia 9 val. ryto. Bendri pietūs 1-2 val. p. p.

Tą pačią dieną 7:30 val. vakare, toje pat salėje įvyks banketas, kuriame suvažiavimo atstovai ir svečiai pa-

gerbs ilgametį ALT veikėją Povilą P. Dargį. Bilietus užsisakyti iš anksto kreipiantis į ALTo centrą, 2606 West 63rd Street, Chicago, Illinois 60629, telef. (312) 778-6900. Bilieto kaina - au-ka \$15.00 asmeniui.

Suvažiavimo išvakarėse, penktadienį, spalio 21 d., 7:30 v. v. ALT namuose bus suvažiavimo atstovų ir svečių priėmimas.

Į suvažiavimą kviečiami ne tik ALT atstovai, bet ir svečiai: organizacijos ir pavieniai veikėjai.

• **Seton Hall Universite-**to. South Orange N. J. vadovybė praneša, kad po vasarinės pertraukos, nuo š. m. rugsėjo 25 d., vėl transliuos lietuvišką radijo vandenį anglų kalba, pavadintą "THE MUSIC OF LITHUANIA". Programa bus duodama nauju, patogesniu laiku: **sekmadienio popie-**čiais, 2:05 iki 3 val. p. p., 89.5 FM banga.

Jau 18-ti metai šiai programai vadovauja **prof. dr. Jokūbas Stukas**, profesoriaujas Seton Hall Universitete 19 metų. Programos tikslas yra: supažindinti plačiąją New Yorko ir New Jersey amerikiečių visuo-

menę su lietuvių kultūra, jų veikla, bei troškimais. Programose duodamos lietuviškos dainos bei kūriniai, ir kalbama apie lietuvių kultūrinę vertybę, istoriją, kalbą, papročius; taip pat apie pastangas atgauti Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę.

• **Vytautas Meškauskas**, Dirvos bendradarbis, su žmona, tęsdami atostogas, iš Clevelando nuvykę į Washingtoną aplankyti savo dukters, dabar grįžo namo į Floridą.

• **Jonas ir Nelė Mockai**, buvę clevelandiečiai, dabar gyvena Kalifornijoje, šešias savaites atostogų praleido lankydami 14 Europos kraštų.

LIETUVIŲ TEISĖMS GINTI FONDO POSEDIS

Lietuvių Teisėms Ginti Fondo valdyba š. m. rugsėjo 13 d. savo posėdyje, Chicagoje, pirmininkaujant dr. Jonui A. Račkauskui, aptarė bėgamuosius reikalus ir paskyrė iš surinktų aukų dar vienam asmeniui (gyv. Rytinėje valst.) \$1,142 jo gynimo reikalams.

Be to, jau anksčiau tam pačiam tikslui buvo paskirta trims asmenims, pagal jų pateiktus prašymus.

Pastaruoju laiku dar gauta aukų iš St. Petersburg, Fl. \$2,485.00 ir iš Cape Cod \$855.00.

LTG Fondas yra dėkingas visiems už gautas aukas. Tikimasi, kad visuomenė šią akciją ir toliau rems lėšomis ir kitais galimais būdais.

Aukus prašome siųsti: Lietuvių Teisėms Ginti Fondas, 5620 South Claremont Avenue, Chicago, Ill. 60636.

PABALTIEČIŲ PLAUKYMO PIRMENYBĖS

1983 m. š. Amerikos Pabaltiečių plaukymo pirmenybės įvyks 1983 m. lapkričio 13 d., sekmadienį Garden City High School baseine 66500 Middle-Belt Rd., Garden City, Mich. (Detroito vakarinis priemiestis). Varžybas vykdo Detroito LSK Kovas.

Varžybų pradžia — 11 val. ryto. Registracija nuo 10 val. ryto.

Programa apima visus stilius. Šuolių į vandenį nebus. Amžiaus klasifikacija nustatoma pagal dalyvio amžių varžybų dieną.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių, latvių ir estų plaukikams.

Dalyvių registracija iki š. m. lapkričio 5 d., pas ŠALFAS S-gos Plaukymo Komiteto vadovą Antaną Grigarą, šiuo adresu: Mr. Antanas Grigaras, 31403 Anita Dr., Warren, Mich. 48093. Tel. (313) 268-0585.

Europos lietuvių studijų savaitėje liepos 24-31 d. Augsburgėje susitikę Prancūzijos LB pirm. J. Tomkus, žurn. I. Kaplanas iš Olandijos ir dr. A. Gerutis iš Šveicarijos.

Mylimam tėveliui

A. A.

VINCUI ŠAMATAUSKUI

amžinybėn iškeliavus, sesei INGRIDAI CIVINSKIENEI ir artimiesiems reiškiame gilią užuojautą

Clevelando Neringos Tunto
Sesės

A. A.

DR. ALDONAI

ŠOSTOKAITEI-JAUGELIENEI

Montrealy mirus, jos motiną ONĄ ŠOSTOKIENĘ Detroito, Velionės vyrą STASĮ, dukras, sūnų su šeimomis, brolių JONĄ su šeima Detroito, visus liūdesį giliai užjaučiame

Tautinės Sąjungos Detroito
skyriaus valdyba, nariai,
narės

A. + A.

VERONIKAI VASILIAUSKIENEI

mirus Lietuvoje, jos liūdinčiai seseriai ONU-

TEI ŽEMAITIENEI ir jos vyrui JUOZUI

reiškiame nuoširdžią užuojautą

P. P. Balčiūnai
M. Dymšienė
A. S. Ingauniai
I. J. Siručiai
F. L. Žeruoliai

Hot Springs Ark.

A. A.

DR. ALDONAI JAUGELIENEI

mirus, jos motinai ONAI ŠOSTAKIENEI,

broliui JONUI ir jos šeimai gilią užuojautą

reiškiame

Joana ir Jonas
Š v o b o s
Stasė ir Stasys
Šimoliūnai

Mielam svainiui ir dėdei

A. A.

PETRUI ŠEKUI

Australijoje mirus, jo žmonai JANEI, dukrai MEILUTEI su šeima, sūnui ALGIRDUI su šeima, Calif., reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdimę

Vaclova Janukaitis,
sūnūs: Mamartas ir Robertas
su šeimomis ir Raimundas

A. A.

GENOVAITEI JANČAUSKIENEI

užbaigus šią žemišką kelionę, skausme pasilikusį vyrą VLADĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimę

Genovaitė ir Kazys
Trečiokai